



Ksaver Meško.

## Ob "solčni pesmi" Sv. Franciška.

Ob tvoji "Solčni pesmi" sem vzdrhtel  
in Jezusa in tebe bolj še vzljubil  
in stvarstvo sem vesoljno bolj umel  
in bolj se zbal, da bi se res pogubil,  
če v smrtnem grehu smrt bi me  
našla,  
če brez Boga bi stopil pred Boga.

Ob tvoji "Solčni pesmi" sem vzdrhtel,  
Si solčnih krajev solčnojasni sine.  
In kakor bi ob tvoji roki šel  
skoz stvarstva visočine in globine  
sem gledal, gledal, slušal in strmel  
in s tabo tvojo "Solčno pesem"  
pel.

Ob tvoji "Solčni pesmi" sem vzdrhtel.  
Iz nje ljubezen božjo sem umeval  
kot da je božji dih v srce zavel  
in vse skrivnosti bi mi razodeval;  
in brat se v solncu, sestra v luni  
mili,  
vsi stvarstva čudeži so se odkrili.

Dokler na nebu solnce še žari,  
dokler še tiha luna svetu sveti,  
se pesem tvoja med ljudmi glasi  
in za Boga in stvarstvo srca neti.  
A ti zdaj v raji poješ večni spev,  
ki "Solčna pesem" slab mu je odmev.

In pel s teboj sem, brate Kristov ti,  
ki ves ubog, si bil najbogatejši:  
bile ti bratje, sestre vse stvari  
Boga si videl v cvetki najnežnejši  
in v sreči tej zapel si iz srca  
kot Serafin, hvaleč, slaveč Boga.



# Transitus S. Francisci -- smrt sv. Frančiška!?

H. B.

O mraku dne 4. oktobra se vrši po večjih frančiškanskih cerkvah genljiva pobožnost, ki se imenuje: *Transitus S. Francisci* — Smrt sv. Frančiška. Vsa samostanska družina se z gorečimi svečami v rokah zbere ob altarju sv. Frančiška. Ko je celebrant pokadil svetnikove relikvije, pevci zapoje krasno antifono: "O sanctissima anima . . . O najsvetejša duša, ki ji ob ločitvi nebeščani naproti hite, se angeljski koriri radujejo in jo veličastna sv. Trojica vabi rekoč: Ostanj z nami na veke." Nato sledi psalm: "S svojim glasom sem klical k Gospodu" . . . ki se konča: "Izpelji iz ječe mojo dušo" . . . Na koncu psalma se zgorajšna antifona ponovi, na kar samostanska družina z razprostrtimi rokami, kakor sv. Frančišek, navadno moli pet Očenašev in Češčenarij. Za tem sledi druga antifona: "Salve sancte Pater . . . Pozdravljen sv. oče (Frančišek), luč domovine, vzornik Manjših bratov, ogledalo čednosti, prava pot, merilo pravosti, popelji nas iz sužnosti mesa na nebeške livade!" Potem leviti zapoje: "Frančišek, vbogi in ponižni, se bogat preseli v nebesa." Kor pa odgovori: "Z nebeškimi melodijami počaščen." Celebrant z lepo molitvijo zaključi kratko, v srce segajočo pobožnost.

*Transitus S. Francisci* — Smrt sv. Frančiška? *Transitus* — Smrt? Ne, te je jako nerodna prestava. Slovenska "smrt" od daleč ni isto, kakor latinski *Transitus*. Smrt pomeni konec življenja. Zato se pa človek pri tej besedi strese in zgrozi. Vse, kar se veseli življenja, naj se ga že zaveda ali ne, se z zadnjimi močmi vpira smrti. V drugih bojih, ko ne gre za življenje, se bojevnik, ko vidi, da nasprotnika ne more obvladati, uda. Ko gre za življenje, se bori prav do zadnjega. Čim bolj mu moči pojenjujejo, tim obupneje se bori. Smrt mu je morda vrv, s katero je bila duša privezana na telo,

že popolnoma razcufala. Nit za nitjo mu zdaj trga, a ko pride do zadnje, vidi da je vso moč osredotočil v to, da še pridrži dušo. Šele ko mu je z zadnjim zamahom presekal tudi to, se mu krčevito delujoče mišice umire.

Da, smrt pomeni konec življenja, s katerim se pa nobeno živo bitje že po svoji naravi ne more sprijazniti. Vsaka dva druga sovražnika je mogoče spraviti, smrt in življenje nikoli. Zato pa, če hočemo izraziti višek sovraštva dveh, pravimo, da se smrtno sovražita.

Čudno, da se nam je beseda Smrt tako udomačila, ki ima vendar toliko grenkega in trpekega v sebi. Ali ni tudi to znamenje, da tičimo globoko v materializmu, ki vidi samo do groba, ne pa preko njega? Le kadar polagamo svoje drage v grob in se nam misel, da jih ne bomo nikoli več videli vpira, čutimo vso grenkost besede Smrt, zato rajši govorimo o preselitvi v boljše, lepše življenje. A ko so se solze posušile in grob zarasel, je zopet le Smrt na našem jeziku. Krščansko to ni. Naša vera pozna smrt le kot premaganko. Odkar jo je Gospod na Kalvariji premagal, ji je smrtni dan dan zmagoslavja. Zato so ji smrtni dnevi svetnikov prazniški dnevi, polni veselja.

Ne, slovenska Smrt ni krščanska, *transitus*, prehod je krščanski. Ta pomeni nekaj čisto drugega. Ne znači konca življenja, ampak začetek pravega življenja, ki ne pozna konca. Življenje, ki mora, kakor pravi modri Seneka, vsak svoj dan s smrtjo deliti, ni vredno imena življenje, je prav za prav živa smrt. Le življenje, ki mu smrt ne preži in mu ne more blizu, v polni meri zasluži to ime. In to je samo večno življenje. Radi tega imate vera in Cerkev prav, da v trenutku, ko življenje v odločilni končni bitki za vedno pogazi smrt, pozabite tudi na njeno grenko ime in govorite le o prehodu v več-

no življenje. Ker je pa ta prehod iz umrljivega življenja v neumrljivo bistveno odvisen od umrljivega, vesel in radosten, če je bilo umrljivo življenje ožarjeno od neumrljivega žalosten in obupen, če ni bilo, vera in Cerkev le ob zaključku prvega govorite o prehodu v boljše življenje. Sicer je vsako človeško življenje, ko se izteče, prehod v večno življenje, ker je vsaka duša neumrjoča, naj je že zemeljsko življenje imela za predpustno komedijo, ali v srce segajočo pasijonsko igro. Toda prehod tistega, ki mu je bilo zemeljsko življenje komedija, ne pomeni zmage večnega življenja, ampak večne smrti. Pri takem smrti končno zmaga nad življenjem. Zato pri takem res ni na mestu govoriti o prehodu in če njegovi dragi govore, sami sebe varajo. Pri takih le govorimo o smrti in še dvakrat jo podčrtajmo, da bo njeno okostje bolj očitno. Le pri tistih, ki jim je bilo zemeljsko življenje pasijonska igra pokore in zatajevanja, pa nikar ne govorimo o smrti, ampak le o *transitus*, o prehodu v boljše življenje, ki mu zasje in sije celo brezkončno večnost, ako je v pasijonski igri življenja umetniško igral svojo vlogo.

Lepše in umetnejše je doslej morda ni še nihče igral kot sv. Frančišek, ta *sanctissima anima*, najsvetejša duša. Če tedaj o kom, velja o njem, da njegova smrt ni bila smrt, ampak *transitus*, prehod in sicer naravnostni prehod v neskončno blaženo večno življenje.

Poglejmo ga v njegovih zadnjih trenutkih, pa se bomo prepričali!

Bilo je v drugi polovici septembra l. 1226. Frančišek je smrtno bolan obležal v palači svojega očetovskega svetovalca, asiškega škofa, v najlepših moških letih štiri in štiridesetih let. Prav za prav ni bil nikoli trdnega zdravja. Jetičen je bil. Ponovno se mu je kri udrla, da so bratje večkrat trepetali zanj. Previdnost božja, ki je imela velike namene z

njim, je dolgo čula nad njegovim življenjem. Šele, ko je njegov serafinski duh začel novo pomladno življenje, Cerkev rodil tri redove, da nadaljujejo prenovljenje tedanje versko tako mlačne dobe, se mu je sestra smrt začela polagoma z nekim strahom bližati. V resnici, jaz mislim, da se mu je bližala s tresočo roko in koso. Po človeško govoreno bi dejal, da ko ji je Gospod naročil, naj gre ponj, se je obotavljala. Rekla mu je: Gospod ne morem! Nikoli se ti še nisem uprla, zdaj pa, ko mi praviš naj grem po Frančiška, mi korak zastaja in roka se mi trese. Gospod, saj veš zakaj. Tisočletja že hodim po svetu, kosim in morim, da sem se tega posla že bolj navadila, kakor krvnik. Noben jok in nobene prošnje me več ne ganejo. Otročičkom vzamem mamico. Kako sirotki jokajo in prosijo, naj jim jo pustim, kako pretresljivo jo kličejo, ko se jim več ne oglasi. Me ne to nič ne gane. Po pravici me ljudje imenujejo kruto, grenko, britko, neizprosno. A zdaj Gospod, ko mi naročaš naj grem po Frančiška, spoznavam, da to ni povsem res. Drugače kakor led mrzlo srce, se mi vpira, da bi tudi nad njim zamahnila s svojo koso. Saj veš, Gospod, da je on edini izmej Adamovih otrok, ki si jih meni zapisal, kateri me ima za sestro. Iz nobenih človeških ust dozda še nisem slišala, da bi me kdo imenoval sestro, samo iz Frančiškovih. In zdaj naj grem in zavihtim koso nad svojim bratom? Gospod, ne morem! Pretrgaj mu ti sam nit življenja, ako ga hočeš k sebi, saj je tako bolj tvoj kot moj, kakor bi ne bil Adamov otrok, čez katere si mi dal oblast. Toda Gospod ji je rekel: Le pojdi, zvesta služabnica. moja, le pojdi, ravno zato pojdi, ker je Frančišek tvoj ljubeči brat, ki se te ne boji, kakor drugi, ampak celo koprni po tebi! In smrt je ubogala, ter se odpravila doli proti Asizu. Njeni koraki so bili kakor nekdanji koraki očaka Abrahama na goro Morijo, kjer je mislil darovati svojega Izaka, svojega edinca Bogu v klavni dar.

Frančišek je čul korake bližajoče se sestre smrti in ji klical naproti: Dobrodošla! Tudi njegovi bratje so čutili, da prihaja in postali žalostni, kakor učenci Gospodovi, ki jim je namignil, da je Kalvarija blizu. Frančišku so se smilili, kakor se smilijo umirajoči materi otročički, ki bodo zdaj zdaj sirote. Da jih potolaži, ukaže prinesiti kruha, ga blagoslovi, posvetiti ga ni mogel, ker ni bil mašnik, da vsakemu en kosček, potem pa pusti brati one besede iz evangelija sv. Janeza: "Pred velikonočnim praznikom, ko je Jezus videl, da je prišla njegova ura, da pojde s tega sveta k Očetu, ker je ljubil svoje, jih je ljubil do konca." Ko so bratje po teh besedah zavžili vsak svoj blagoslovljeni kosček kruha, prepojen s Frančiškovo ljubeznijo, so tudi oni udano pričakovali sestre smrti, ki je od daleč že prežala na njih dragega očeta.

Poklicali so zdravnika. Ta pride in ga najde vsega veselega in srečnega. "Kaj misliš o moji bolezni, plemeniti gospod," ga Frančišek mirno in udano vpraša. Zdravnik malo zmaje z rameni in pravi: "Če je Bogu dopadljivo, brat Frančišek, boš še ozdravel." Frančišek mu pa smehlja de: "Kar po pravici mi povej, kaj misliš. Po božji milosti se čutim dovolj močnega smrti pogledati v oči. Bog je v meni in z menoj, za to mi je življenje in smrt isto." Nato mu zdravnik kar naravnost pove, da bo konec septembra ali začetek oktobra umrl. Frančišek po tej napovedbi sklene roke, jih dvigne proti nebu in iz globin po Bogu drhtečega srca se mu izvije: "Pridi, ah pridi sestra smrt!"

Ko je tako vedel, kaj ga čaka, je imel le še eno željo na svetu, to, da bi ga smrt ne našla v palači, ampak v bornem in zato tako priljubljenem samostančku pri Mariji angeljski, ali Porcijunkuli, zibelki njegovega prvega reda. Poprosil je tedaj brate, naj ga preneso tja. In naredili so nosilnice, ga previdno naložili na nje, ter ga odnesli proti Porcijunkuli. Mej potjo jim je velel naj malo postojte. Dvignil se je in zad-

njič z genljivimi besedami blagoslovil svoje rojstno mesto.

Čim glasneje so se čuli zamolkli koraki bližajoče se smrti, tim bolj žalostni so bratje postajali. Zdaj zdaj se je kdo spustil v glasen jok. Frančišek, ki je bil že bolj na drugem, kot na tem svetu in se je na pol zamaknjen neprestano s svojim Bogom pogovarjal, je pri vsakem njih glasnem vzdihu odprl oči, ljubeče pogledal na jokajoče brate in jih spodbujal k veselju: "Halo, brat Angelj, Leo, ovčice božje, kaj zdihujeta, zapojta rajši Solčno pesem!" Ker ginjenja in joka nista mogla z glasom na dan, je sam intoniral. Tako se je iz bornega samostančka, ki mu je imela vsak čas biti iztrgana duša, mesto glasnega obupnega joka začela razlegati Solčna pesem: "Najvišji, mogočni in dobri Gospod, tvoja je hvala in čast in blagoslov . . . Hvaljen Gospod po naši sestri smrti telesni, kateri človek nobeden uiti ne more. Gorje mu, ki umrje v smrtni pregrehi. Srečen, kateri tvojo sveto voljo izpolni, ne bo ga zadela druge smrti poguba." Ko je čutil, da se sestra smrt že bliža postelji in dviga svojo koso, je poprosil brate: "Kadar boste videli, da me objema sestra smrt, skažite mi zadnjo ljubav, kakoršen sem prišel na svet, me položite na tla, da umrjem v naročju moje ljubljene neveste sv. evangeljskega uboštva.

Približal se je večer tretjega oktobra, eden tistih bajnih umbrijskih večerov, ko divna večerna zarja zadnjič poljublja vrh subazijske gore nad Asizom, da vsa zažari, v ognju ljubezni. Ptički so si že poiskali svoja nočna zavetja. Neka skrivnostna tišina, ki je lastna takim tihim večerom, je objela samostanček Marije angeljske, kakor da bi sestra iz šumnega sveta prišla obiskat svojo sestrico v samostanski tihoti. Naenkrat prifrfova nad samostanček jata škrjančkov, ki vendar nikoli ne gostole večernemu, ampak le jutranjemu solnru v pozdrav. Navili so svoje strune in tako veselo gostoleli v mrak, kakor nobeno majsko jutro. V tistem trenutku pa je tu-

di sv. Frančišek zbral vse svoje zadnje moči in glasno, kakor Odrešenik na Kalvariji, začel: "Gospod k tebi kličem usliši me, čuj moj glas, ko k Tebi kličem. Naj se dvigne moja molitev kakor kadilo k Tebi, povzdigovanje mojih rok bodi kakor

večerna daritev." Bratje so ga s tresočimi glasovi spremljali. Tišji in tišji je bil njegov glas. In ko je v lahmem pianissimo končal zadnji verz: "Grešniki padejo vsak v svojo mrežo, jaz pa bom v posebnem

varstvu, dokler ne odidem," tedaj ga je sestra smrt sestrsko objela. Njegove usmevane ustnice so pričale, kako gorak je bil njen objem. Skrjančki pa so še peli in bili veselili, ker so peli svojemu dragemu bratu Frančišku pesem — zmagoslavja.



## Nit od zgoraj.

(Joergensenova parabola.)

Rev. Dr. F. T.

Bilo je lepo septembersko jutro. Vsi travniki so se svetili v rosi, in skozi podnebje so jadrane svilenobleščeče niti poletja, ki je hitelo proč. Od daleč so prišle, daleč so potovale.

Ena od teh niti se je vstavila na vrhu drevesa, in zrakoplovec, mali rumeno- in črnopikasti pajek je zapustil svoje lahko letalo in se je vstavil na trdna tla listja.

Pa ta kraj mu ni ugajal, zato je urno splel novo nit in se je spustil na njej v veliko seč. Tu je bilo dovolj mladik in vej, da razplete svojo mrežo med njimi. In ročno začne pajek z delom, tako namreč, da je na **nit od zgoraj**, po kateri je prišel, obesil vrhnji rob mreže. Velika in lepa tkanina je nastala; njena posebna zanimivost je pa bila to, da je na prvi pogled visela kar tako v zraku, ne da bi se opazilo, na kaj je obešen vrhnji del. Saj je potreba dobrih oči, da se zapazi tako mala in tenka nitka pajkova.

Dnevi so prišli, dnevi prešli. Lov na muhe se je slabo obnesel, zato je moral pajek povečati svojo mrežo, da bi jih mogel več ujeti. In posrečilo se mu je to razširjenje mreže bolj kot je sam pričakoval, ker mu je dobro služila ona **nit od zgoraj**. Pajek je pletel in pletel pajčevino više in više in širše in širše na vse strani; preko vse seči jo je sple-

tel, in ko je visela ob vlažnih oktoberskih jutrih polna lesketajočih se kapljic, je bila podobna tančici, vsiti z biseri.

Pajek je bil kaj ponosen na svoje delo; saj on že ni bil več ona mala stvarica, ki je prijadrala na nitki skozi zrak, brez beliča — takorekoč — v žepu, in so bile njegovo edino premoženje pajčevinaste žleze zdaj je postal velik, debel in postaven pajek, in njegova pajčevina je bila največja nad vso sečjo.

Nekega jutra se je zbudil nenavadno slabe volje. V noči ga je malo zeblo, in zdaj ni bilo nobenega solnčnega žarka, in niti ena muha ni brenčala v bližini. Lačen in brezposeln je sedel pajek cel dolg meglen jesenski dan pri mreži. Da si prežene čas, se je začel sprehajati po pajčevini in jo pregledovati, če bi ne bilo treba morda tu ali tam kaj popraviti; po vseh njenih nitkah se je povspel in jih preizkusil, so li vse dobro pritrjene na seč. Vse v najlepšem redu. Ali vseeno je ostal neznošno slabe volje.

Pa glej ga; čisto na vrhu pajčevine zapazi nit, ki se mu je naenkrat razdela čisto nepoznana in bi je ne bil prej še nikoli videl. Druge so šle v to ali ono smer, kjer so pač bile mladike in veje, na katere so bile pripete; ta čudna nit pa ni

bila nikamor pripeta, — to se pravi, šla je **naravnost** navzgor. Pajek se vspne na zadnji nogi in opre vse svoje mnogoštevilne oči v višavo. Pa ni mogel dognati, kam drži nit. Videti je bilo, kot da drži tje gori do oblakov. Pajek se je začel jeziti in vznemirjati, vedno bolj srdit je bil, čim dalj je gledal gori. Prav čisto je pozabil, da je bil prišel nekega jasnega septemberskega dneva sam po tej niti nad seč. Tudi tega se ni spomnil, koliko mu je ravno ta nitka koristila, ko je zidal pajčevino in jo pozneje razširjal. Vse to je pozabil, le to je videl, da je ta čudna nit odveč, ki ni razpredena do nobene vejice, ampak v praznino navzgor.

"Proč z njo!", je rekel pajek, in pregriznil je z enim ugrizom nit.

Pa oj! V tistem hipu je tkanina odnehala, in cel umotvor se je zrušil. Ko se je pajek zopet zavedel, je ležal med uvelimi listi, in pajčevina je bila ovita okrog njegove glave kakor mala mokra krpa. V enem samem hipu je uničil vso njeno krasoto, ker ni razumel korist **nit, ki je držala nakvišku**.

Dostavek: Bogastvo in lepota sveta — blesketajoča se pajčevina v luči solnca božje dobrote; ti — pajek; glej, da ne boš prezrl nitke navzgor — misli na Boga, ker brez nje boš nesrečen ti in tvoje delo.





## LILIJA IZ RAJA.

K.

Visoko na nebesni obok je že priplulo dopoldanšnje solnce, ko se je prebudila "princezinja Marija" v svojih pernících in blazinah. Sicer so solnčni žarki že z vso silo pripekali na zemljo in jo tudi že dobro razgrel in prodrli bi bili tudi v spalnico zaspanke princezinje Marije ob Genezareškem jezeru, ko bi se jim tako krepko ne ustavljali težki zastori, s katerimi so bila zakrita okna njene spalnice.

"Pozno mora že biti!" je rekla princezinja in si mencala zaspane oči. Dvignila se je s postelje. Na obrazu so se ji poznali sledovi prečute noči v razkošnosti in razuzdanosti. Bila je zelo slabe volje, to se ji je videlo.

"Nič več takega življenja! si sklepala sinoči. In danes?" — ji je očitala vest. Spomnila se je kako je sklepala še včeraj večer, da bo spremenila svoje življenje. Spomnila se je besed velikega preroka iz Nazareta. Kakor ogenj so jo žgale. In pa spomin na skrivnostno ženo v Nazaretu, mater tega preroka.

"Magdalena. le upaj!" ji je govorila. Ko je šla z njo za Jezusom, kako ljubeznjiva je bila z njo, kako ji je lepo govorila o usmiljenem Bogu. In kako je takrat sklepala: Nikdar več! In danes? Kje so vsi sklepi? Vse je šlo! Vse je pozabila.

Samo sebe jo je bilo sram.

"Da sem tako omahljiva!" si je očitala.

Njena plemenita duša je kričala v vezeh grešnega življenja in rešila bi

se bila rada. Toda preveč je zašla v greh, preveč je navezana na svoje prijatelje. In ti rimski častniki in plemiči, kako znajo sladko govoriti! Da, ko bi te družbe ne bilo. Ali ni ravno sinoči zopet sklenila, da ne bo več tako živela? Da. Vendar družba. Da, tolikrat je že sklenila poboljšanje, pa so prišli zapeljivi prijatelji in — padla je nazaj! Vsi trdni sklepi so bili pozabljeni. Zato proč od te družbe! Proč! Toda kam? Kako? . . . "In vendar — proč moram!" je rekla odločno po daljšem resnem premišljevanju.

Segla je po kladvu poleg postelje in potrkala na bronasto ploščo. Služabnica je vstopila.

"Dobro in veselo jutro želi zvesta Afra svoji plemeniti gospej, ali boljše dober dan. Kako je spala dobra gospa?"

"Je že pozno, kaj?"

"Da! Solnce je že prešlo pol svojega pota in že čez. Gotovo je naša princezinja dobro spala, da se ni prebudila tako dolgo," govorila je hinavsko prijazno sužnja.

"Sem šla pozno spat!"

"Da, gospodarica, se je izvrstno zabavala sinoči sredi plemenitih gostov!" nadaljevala je priliznjeno sužnja.

Obraz princezinje se je pri teh besedah stemnil. Spomnila se je zopet minole noči. Kakor bi jo nekaj streslo. Povesila je oči.

"Dobri brat Lazar čaka že dolgo v palači in želi govoriti s princezino!"

"Brat? Lazar je tukaj? Kaj je pa njega privedlo sem?"

"Nevem, gospodarica. Naročil mi je samo, naj ti povem, da želi govoriti s sestro Marijo v zelo važni zadevi?"

"V važni zadevi? Brat Lazar? Zmenoj? Toliko let že nisva govorila. Seveda on je starokopitni pristaš vere naših očetov. Ne pozna duha časa. "Sramotno, da je moje življenje," mi je pred leti dal sporočiti. Hahaha! Morda je hotel, da bi se tudi jaz zaprla v tempelj k svetim devicam . . ." beseda ji je zastala.

"Kako neumno!" pretrga sužnja mučni molk. "Lepa princezinja, krasna kot jutranja zarja, ki omamlja vse plemenite mladeniče cele dežele, katero vsi občudujejo in se ji klanjajo, kateri se klanjajo vsi rimski plemenitaši in dostojanstveniki, ki prihajajo v našo deželo, pa naj se skrijejo za temno tempeljnovo o-zidje? Hahaha, kako neumno!"

Marija je gledala zamišljeno pred se. Hinavskih besedi afriške zamorke niti čula ni.

"In vendar . . .? Veliki prerok iz Nazareta uči isto . . .!"

"To je navadni sanjač! Čula sem . . ." je govorila sužnja.

"Tiho! Ne, ne! To ni sanjač! Ta vzvišena prikazen! Ta njegov veličastni nastop! V Kani galilejski sem ga prvič srečala. Ta njegov pogled, kako očitačoče me je pogledal, kakor bi videl v dno moje duše . . .!"

Zopet se je Marija zamislila.

Sužnja je poznala razdražljivost svoje gospodinje, pa tudi brezsrčnost, s katero jo je vsikdar kaznovala, ako ji ni kaj po volji povedala. Zato je raje molčala, ker se ji je zdelo varnejše.

"Povej bratu Lazarju, da ga danes ne morem sprejeti! Naj pride drugikrat!" je ukazala slednjič trdo.

"Kakor ukaže moja gospodarica!" pravi sužnja, se pokloni in odide.

Princezinja je začela vstajati.

"Brat Lazar prosi svojo sestro, da jo sme videti na vsaki način, vsaj za nekoliko trenutkov!" pride sužnja nazaj povedat.

"Dobro! Naj počaka! Pokliči sužnje, da me bodo oblekle!"

"Takoj, dobra princezinja!"

Dolgo je vzelo predno se je princezinja Marija oblekla, predno so jo okrasile z vsemi njenimi nakiti in lepoticjem. Videlo se je, da hoče pred brata uradno, kakor pred kakega tujca.

Brat Lazar je mirno čakal nekoliko časa v preddvoru, potem je odšel na vrt in se tam sprehajal med gredicami. Saj mu je bila palača dobro znana. Preživel je tukaj v svojih mladih letih skoraj vsa poletja. Po smrti starišev so dobili Lazar, Marta in Marija vse njih premoženje. Nekaj časa so živeli skupaj v Betaniji, kjer je bil glavni dom. Le poleti so prihajali sem v Magdalo na počitnice. Toda razuzdano življenje mlajše sestre Marije jih je razdružilo. Lazar je bil kot bogataš obče spoštovan v Jeruzalemu, kjer je vžival velik ugled in je imel velik vpljiv. Marija se je družila s samimi Rimljani, z raznimi uradniki in vojaškimi dostojanstveniki, kar je povzročilo veliko pohujšanje med Judi. To so v Jeruzalemu očitali Lazarju. Zato sta z Marto od-

ločno nastopila proti življenju Marije. Prišlo je do resnega spora med njimi. Da bi odstranila Marijo daleč proč od Jeruzalema, da bi pohujšanje ne bilo tako veliko, sta ji prepustila vilo v Magdali za stalno, sama sta pa ostala v Betaniji. Jako ju je bolela razuzdanost Marije in sta vse poskusila, da bi jo odvrnila od grešne poti. Toda zamanj je bilo. Zato sta jo slednjič pustila pri miru.

Dolgo časa je že čakal brat Lazar, da je postal skoraj malo nepotrpežljiv. Slednjič ga pozove sužnja v palačo.

"Gospod s teboj, sestra!" jo pozdravi prijazno.

Marija je vstopila v sobano ponosno in samozavestno.

"In s teboj!" je odgovorila hladno in se nalahko poklonila z glavo. Toda ni ga pogledala. Sedla je prešerno na naslonjačo ob oknu.

"Kaj pa je pripeljalo mojega brata sem v naše gore?" ga nagovori zasmehljivo.

"Marija, prišel sem k tebi v važni zadevi!"

Prezirljiv nasmeh zaigra na obrazu prešerne ženske.

"Dolgo se že nisva videla," mu odgovori, kakor bi ne čuda njegovih besedi. Videlo se ji je, da hoče govor speljati na kak drug predmet.

"Da dolgo!"

"Sta me gotovo težko pogrešala v Betaniji, kaj?" pravi Marija še bolj zasmehljivo.

"Da, sestra! Pogosto misliva na te. Toda ne bi te nadlegoval," je odgovoril Lazar trdo, "ko bi ne bil prisiljen. Prišel sem, da te resno posvarim . . ."

"Tvojega svarjenja ne potrebujem!" ga pretrga Marija odločno, vstane in hoče oditi. Lazar ji zastavi pot.

"Nikamor ne boš šla, dokler ti ne povem, po kaj sem prišel!"

Ta odločnost je osupnila Marijo. Radovednost jo je premagala. Sedla je nazaj.

"Govori! Toda hitro! Vendar odločno si prepovem vsako besedico glede mojega življenja. Stara sem dovolj. Svobodna sem. Delam, kar sama hočem. Ako vama z Marto ni prav, kaj me to briga!?"

"Marija, ali veš, da si zadolžena do vratu? da upniki pretijo, da nam prodajo to vilo?"

Marija je osupnila. V svoji lahkomišljenosti ni nikdar mislila na svoje denarne zadeve. Vse to je popolnoma prepustila svojemu oskrbniku Judi iz Karjota, kateremu je popolnoma zaupala.

"Da. Tako ne more iti več naprej, drugače bo v kratkem šla vila. Te sramote pa s sestro nočeva. Zato bova razglasila, da nisva več odgovorna za tvoje dolgove. Na vsak način pa moraš iz vile. Plačala bova, kar je dolga do sedaj, tebi pa dava časa en teden, da si najdeš drugo stanovanje!"

Marijo so te besede ponižale. Globoko je sklonila glavo. Njen napuh je bil globoko užaljen. "Na robu propada!" ji je donelo po ušesih.

"Teden dni imaš časa!" ponovi brat še enkrat odločno. "Najti si moreš v tem času drugo stanovanje?"

Marija še vedno molči, molčal je tudi Lazar.

"Počakaj, da govorim z oskrbnikom!" pravi slednjič in vstane ter odide iz sobane. Tudi Lazar vstane in odide ven v mesto, kjer je pustil svoje spremstvo.

"Pokliči mi oskrbnika Juda iz Karjote!" ukazala je sužnji, ki je odhitela iz palače v malo hišico ob poti, kjer je stanoval oskrbnik.



# S p o m i n i.

G. M. Trunk

(Dalje.)

XVIII. Na domu a brez doma. V pokoj. Poizkusi političnega dela. V Ameriko.

Men shut thier downs against a setting sun.

Angleški pregovor.

Imel sem od cerkvene oblasti mi dovoljen trimesečni dopust in sem šel v lastno stanovanje v Bače.

Komaj se mi je posrečilo, da sem stanovanje dobil, ker zdaj vlada na Koroškem "Heimatdienst" in socializem. Posestnik, lastnik ni nič! Strašni so bili prizori dan na dan. Nemškutarija je besnela, divjala. Upal sem nekoliko na poštenost podanih varnostnih izjav, a vse je bilo sama hinavščina. Zmagovalci so delali, kar se jim je zljubilo. Na Zili, kamor spadajo tudi Bače, je bil neki sem pritepen tirolski menih, satansko zloben človek, katoliški svečenik, a samo Nemeč, nič drugega. In na Zili je en sam pravi Nemeč, pa še ta je luteran! Vsak dan je prinesel kako — klofuto. Požiral sem in trpel. Držal sem se doma, niti najožjih sorodnikov v vasi nisem obiskal. "A čemu si tu?" "Zakaj ne greš?" "Kdaj boš šel?" so kričali nemškutarji. "Es ist ein Unglueck, das Sie hier sind" mi je zabrusil tirolski pritepenec v obraz, "Nesreča je, da si tukaj" in skoroda prepovedal maševati, da sem se moral obrniti na škofa.

V Štebenj se je vrnil dr. Lučovnik, tam je moja duhovna mati, katere že dve leti nisem videl. Z bratom jo greva obiskat. Pokličem tudi dr. Lučovnika. Pogovarjamo se. Kar se odpro vrata in kar trije žendariji vstopijo. "Eine politische Versammlung . . ." — "Političen shod je tu . . ." Nič ni pomagalo. Čez par dni pride v moje stanovanje zopet cela komisija! To je prostost v prosti republiki! Pa se nekaterim Slovencem sline cedijo po Avstriji!!

Čez nekaj dni pride v Bače sam okrajni glavar Fabrizzi iz Beljaka.

"Za božjo voljo, kaj pa ta tukaj dela?" poprašuje. Povedali so, da mašujem, belim hišo, malo slikam, pripravljam vrt . . . "Druzega nič?" vpraša. Bes vas lopi! Če nič ne delaš, pa jim tudi ni prav. No, si pač še tu, in tega zmagovalec ne prenese. Niso mirovali!

Dne 10. grudna dobim od občine odlok . . . "Na predlog domovinskega sveta v "Latschach" ste po paragrafu . . . s tem spodeni iz občine, ker držite politične shode po hišah . . . in v treh dneh morate ta kraj zapustiti. Johan Wiellitsch, župan . . ."

Sestavim na okrajno glavarstvo krepak rekurz in protest, a odpraviti se moram. Kam naj grem? V Jugoslavijo? Nimam dovoljenja in ga tudi tako hitro ne dobim. Moja prva misel je bila sicer iti tja. K sreči dobim prav po naključju isti dan brzovjav od škofa, da naj pridem takoj k njemu v neki zasebni zadevi. Tretji dan grem. Na železnici me prav pošteno obreajo in ozmirjajo! Saj smo zapadno-kulturni! Škof mi ponudi stanovanje pri sebi, dokler rekurz ne bo rešen in se tudi osebno zavzame pri vladi za me. Vlada je bila seve samo na papirju. Tako sem prišel k škofu v Celovec, kar so pa smatrali nekateri moji "prijatelji," ki so imeli več poguma in leteli takoj na Kranjsko, za dokaz, da sem izdajica, da so me Nemci podkupili, seve že tekom plebiscita, da sem postal nemškutar! "Saj smo vedeli," mi je pisal g. Hochmueller, ko smo slišali, dasi pri škofu (pozneje pa še pri Podgorcu!) . . . postati hočeš "Domherr" (kanonik) . . ." V slovenski javnosti si izgubil svoje ime in nikoli ga ne dobiš več nazaj . . . Obsojen si . . . Nikoli ne bi bil verjel . . ." itd. . . Tako je! Kaj boš? Zato sem pa tu-

di v Ameriki moral iti med — Ru-se! — Nimam več časti! Potrpljenja treba, bo že še drugače.

Moj dopust bi bil potekel 1. svečana 1. 1921. Več župnij je bilo razpisanih, ker beg je povzročil stranske vrzeli. Škof mi nekaj namigne, a videl sem, da noče s polno resnico na dan. Pozneje sem izvedel, kako je bilo. Dasi je koroška vlada slovesno zatrjevala, da radi plebiscita ne bo nadlegovala prav nikogar, je vendar potom "Heimatsratov" stikala za duhovniki, ki so ostali. Videl sem poročilo na celovškega okrajnega glavarja o meni. Borovčiči so podali izjavo: "... izvanredno inteligen ten mož (že zopet!) . . . je s svojim posredovanjem marsikaj pokvaril . . . stal je pa popolnoma v službi jugoslovanske vlade . . . je toraj tukaj popolnoma nemo goč . . ." Sem tudi sam šel.

Stvar je pa imela še eno zapreko. Zmagovalci so morali imeti nekaj "žrtev", prav kakor rimski triumfatorji. Vsemogočni "Heimatsdienst" je sklenil, in njemu se ni upal nihče ustavljati, da morajo pasti izmed svečenstva štiri glave. Iti morajo čez "Ljubelj". Dr. Arnejc, ker ie operiral s koroškim gremijem in šuntal koroške "mojdelce", Krašna, znani "Pruegelregent," Arnuš, ki ie gromel nad nemškutarji, in Trunk, kot "Hauptmacher," kakor so me ti krogi imenovali.

Prvi trije so odšli prostovoljno koj po polomu. Jaz sem se držal ko klop in se nisem zmenil, dasi so mi namigavali s kolom. Kaj storiti? Pognati me, to bi bilo morda nevarno, ker sem bil ud plebiscitne komisije, sam pa nisem šel. Sklenejo, da vsaj službe ne dobim nobene. In škof mi namigne, da bo "za Te najboljše, ako prosiš za penzijo." Škof je moj predstojnik, niti za trenutek

se mu nisem ustavljal, vsedel sem se in napisal prošnjo. Tako sem "šel" v penzijo. A tudi tisti je "šel" skozi duri, kateremu so dali s polenom . . . ! Marsikdo "zboli" pri najboljšem zdravju in marsikdo "gre," če tudi noče iti.

Dobro! Na penzijo bo treba čakati, rekurz radi izgona tudi ne bo tako hitro rešen, škof pravi, ostani tu in ostal sem. Tako sicer nisem postal "Domherr," pač pa penzionist v 51. letu starosti in 26. mašništva.

Na političnem polju se po glasovanju med Slovenci nihče ni zganil. Saj so bile razmere tudi obupne. Ali naj vse pustimo? Naj gremo med žive mrtvece? Nemški krščanski socialci so bili v strahu. Preti la je Koroški rdeča nevarnost. Nisem se smatral za merodajno osebnost, a nekdo se mora zganiti, posebno če preti še večja nevarnost. Krščanske socialce sem dobro poznal. Njih glasilo "Kaertner Tagblatt" je pisalo med plebiscitom odurnejše od "Freie Stimmen." Ker je preti la rdeča nevarnost, so skušali pridobiti še zveste Slovence. Začeli so se politični pogovori. Iz Dunaja je prišel neki zastopnik kršč. socialne stranke. Šlo jim je za drugi mandat v "Nationalrat." (Res so pozneje zmagali z 1 glasom večine!) Ako tega izgubijo, bodo njih nasprotniki kričali, da nazadujejo, zdaj ko so na krmilu. Povdarjali so tudi, da morejo Slovenci le v okviru kršč. socialnega programa kaj doseči, ker oni bodo naše "pravične" zahteve podpirali. Ako nastopimo sami, bodo stranke padle čez nas . . . Na stvari je nekaj bilo, saj je sam "Slovenec" v istih dneh pisal nekako v tem smislu, da se moramo nasloniti le na kršč. socialce. Ali naj obravnavam jaz sam? V čegavem imenu? Kdo mi daje kak mandat? Pisal sem nekaterim duhovnikom, da vsaj spati ne smemo. Stvar je zadobila drugo lice. H kršč. socialcem so začeli prihajati kmetje iz okolice. Radiš, z Otoka s prošnjo, da naj oni pričnejo s političnim delom. Imeli so tudi shode in začeli z organizacijo svoje nemške stran-

ke. Zapazil sem pa veliko nevarnost. Voditelji na slovenski strani so prej ali slej le duhovniki. Proti "krščanski" stranki ne bodo mogli nastopiti, toraj pridemo lahko iz deža pod kap. Tu bo treba pričeti in takoj pričeti, posebno ker so krščanski socialci že iskali urednika in nameravali izdajati slovenski list, ki bi se pač ne bil razlikoval od "Koroške Domovine," samo da bi bil "krščanski." morda nam v marsičem še bolj nevaren. "Kaj naj storim?" Kam naj se obrnem? Na Kranjsko, pravite? Vem, kaj vsebuje beseda irridenta! Ako kaj storimo, se moramo postaviti na lastne noge, to sem vedel. Ali kako? Celovec je bil naše središče in mora biti tudi zdaj. Pa kdo je tukaj? Kanonik Vidovic je že v letih. Dr. Sommer se za politiko nikoli ni zmenil. Kovač in Kolarič enako ne. Trupej ima vezane roke. Ostane le ena oseba: Monsignor Podgorc! A ravno tu si se pa spodtaknil! Kako se moreš obrniti ravno na njega, ko moreš vedeti, kakšen je Podgorc in kakšno vlogo je igral?

Ni moj namen zagovarjati Podgorca, a zagovarjati moram samega sebe. Veljam tuptam za "liberalca" ((ljudem je treba pustiti malo veselja). A gotovo sem "liberalen" z ozirom na prepričanje kakega človeka, ker sodim, da ima vsak svoje razloge za prepričanje, bodisi versko, narodno ali politično. Posebno zadnje ima široko obzorje.

Ko sem bil pri plebiscitni komisiji in sem moral za vsako občino v coni B poiskati tri, oziroma šest slovenskih zastopnikov, v Celovcu 24, oziroma 48, nisem vedel kam in kako, saj so bile tudi nemške občine poleg. Kam naj grem? Koga naj vprašam? Cele strani bi lahko napisal samo o tem! Pa so me gospodje zavidali, da sem bil v komisiji in krepko, prav krepko udarili, ker sami niso imeli družega dela! Francozi, Angleži so pritiskali, naš zastopnik je silil, Lahji so se muzali, da niti treh zastopnikov ne dobimo, pa hočemo cono B!! Govoriti sem moral angleško, francosko, laško, nemško, da sem prikri la naš položaj. Sam

Bog ve za mojo stisko. Šel sem k Podgorcu. On, edini on mi more pomagati. In pomagal mi je, gospoda moja, pomagal, kar je le mogel, odkritosrčno pomagal.

Vprašam ga za stališče glede plebiscita. Poznal sem ga in slišal grozne obtožbe. Sam naj se brani, če so resnične. Ako bi mi bil on rekel: Jaz sem proti Vam, bi bil vzel klub. Pa sem začel govoriti, prav pametno govoriti in mirno. Ko ga končno vprašam: "Kaj sodiš ali bomo zmagali?" mi je Podgorc, strašni mednarodni, ne, nemškutarski Podgorc, odgovoril: "Strašno bi bilo, ko bi propadli! Ostala bi edinole zopetna zasedba!"

Hinavec, rečete, hlinil se je, varal te je, ker si optimist, naiven! Podgorca poznam že 30 let. Njegovi politični nazori niso bili vedno tudi moji, a delal sem z njim v Sinčivsi skozi leta, a poznam njegove zmožnosti, vem, da je uzoren duhovnik, za hinavca ga lahko imate vi, če imate za to razloge, jaz ne!

G. Podgorc mi je tedaj v coni B pomagal. Zdaj smo še v hujšem položaju. Vtapljamo se. Vsaka bilka nam mora biti dobro došla, vse moči moramo zbrati. Kdor je brez napake, pa naj zgrabi za kamen, jaz nisem.

Zopet se vsedeva, ko nam preti nova nevarnost od nemške "socialne" strani in premotriva položaj. V glavnem se zediniva, sestaviva nekak načrt. Krščanski socialci, škof, nas slijo, naj pokažemo barvo. Imamo skupno sejo. Nemci povejo svoje mnenje. "Zdaj povejta vidva!" Prosim Podgorca, naj on najprej govori, ker sem bil sam radoveden na njegovo stališče in se prej nisem upal o tem z njim govoriti, da bi me morda ne pregovoril, ker sem imel svoj načrt. A kako se začudim, ko po nekaterih "Entgleisungen," kakor pravi Nemeč, Podgorc postavi kot glavno temeljno točko: **Slovenci morajo nastopiti samostojno, kot lastna stranka, o taktičnem postopanju se pa lahko skupno zmenimo!**

Tega niti jaz nisem pričakoval, še manj seve krščanski Nemci.



Nismo se mogli zediniti ker oni so nas hoteli "vpreči," kakor so pokazali dogodki prihodnjih dni.

S Podgorcem se dogovoriva: Celovec je središče. Tu je družba sv. Mohorja, na to se moramo nasloniti, kakor so se Korošci do sedaj. Kakor riba vode, potrebujemo pa poseben list, lastno glasilo. In res, še tisti dan se je, vsaj v duhu, rodil "Glas Pravice." Pa dete še ni zagledalo luči sveta in že je bilo slovenskih in nemških Herodov brez števila, ki so detetu stregli po življenju, dasi je bilo zelo rahlo in pripoznam, vsled strašnih razmer, prav nič po mojem okusu. Jaz si nisem mogel pomagati. Dete je bilo popačeno. Podgorc je imel malo nesrečno roko in "pranje" se je pa zli- lo čez mojo glavo, hudo zli- lo, da mi ni kazalo drugega kot zapreti usta in iti izpod tega čudnega deža! Umevno, da je bil pred vsem škof za to, da se naslonimo na kršč. socialce, še več, da se z njimi spoji-

mo. Večkrat sem mu dokazoval, da ne gre, da nikakor ne kaže in bi to ne bilo v interesu krščanskih Nemcev samih. Ni se hotel dati prepričati, a vsaj toliko sem dosegel, da niso začeli z lastnim listom. Pa je sledil hud nastop. Kršč. socialci so začeli na slovenski strani organizacijo. Svaril sem škofa, ker to bi moglo mnogo sedanjih drugih Slovencev odbiti, ki bi potem niti v taktičnem postopanju ne hoteli iti z njimi. Ni mi verjel, dokler se pozneje sam ni prepričal, da sem prav sodil. Na Radišah so ustanovili "Christlicher Bauernbund" in pristopilo je 146 članov. To je Nemcem zmešalo glave. Škof me pokliče. Pri njemu je bil vodja kršč. socialne stranke, dr. Reinprecht, drugače dober človek. "To je naša najmočnejša skupina! Nikjer nimamo v enem kraju toliko članov!" (kakor v Radišah). Sklepali so namreč tako: Slovenski udje bi bili za našo kaso krepka pomoč.

Škof me vpraša, če hočemo z njimi (Nemci) iti, se fuzionirati z njimi. Odločno pravim, da pod nobenim pogojem! Škof se silno razburi, enako dr. Reinprecht, ki končno izjavi, da hočejo iti preko nas, toraj začeti z nadaljnim organiziranjem. "Slobodno Vam!" pravim "a bojim se, da ne bo stalnega vspeha. Odvrnili si boste pa Slovence še tam, kjer bi kazalo, da bi z Vami nastopali . . ."

Dogodki pričajo, da sem pravilno sodil. Organizacija je popolnoma odrekla. Na Radišah so dobili TRI glasove, nekaj več na Otoku. Fiasco je bil na vseh koncih in krajih in škof bi me bil takrat najraje pogнал, mi je pozneje sam priznal: "Nikdar bi se ne bil mislil, da bo tako šlo!" Slovenci so pa pisali, da sem postal nemškutar, drugi. — Feinigg. Križaj, da "sem koroške Slovence škofu prodal," — in ne vem, kaj še vse. Škof sam bi me bil pa kmalu vrgel iz palače!



## Pravo spoznanje bližnjega.

Rev. Dr. F. T.

Predno s človekom občuješ v ožjih stikih, ga skušaj spoznati. Vedi pa, da ima vsak človek trojno podobo: eno za ljudi, eno s katero samega sebe vara, in eno, ki je res njegova prava. Glej ga, ne takega, kakor imajo ljudje sodbo o njem; tudi ne takega, kakor sam o sebi govori, da je tak in tak; marveč opazuj odločilne trenutke njegovega življenja in njegovo zadržanje v njih.

Potem skušaj pridobiti njegovo zaupanje. Tu pa se zavedaj, da se ne pride do vsakega srca skozi ista vrata. Eden to ljubi in to sovraži, drugi drugo. Kaj boš divjaku na Avstralskem otoku dajal dragi kamen ali zlato, če mu je pa najdragocenejši nakit steklena korala, da si jo obesi za vrat, in pa velik obroč iz te ali one manj vredne kovine, da si ga obesi v nos? Ako storiš svojemu bližnjemu ravno to, kar ima on rad, se mu boš približal, drugače pa ne. Zato ga prej opazuj!

Vedi, da je zelo grdo, prežati na vedenje svojega bližnjega in biti ves vesel, če zapaziš pri njem kakšno nepravilno besedo ali dejanje. Pregovor pravi sicer: česar polno je srce, o tem usta govore; pa ta rek nima vedno prav. Ni vsak stavek izraz naše resnične notranjosti in vsako dejanje ne poteče iz dna naše duše. Zato ni vedno najslabši oni, pri katerem se pokaže madež na zunanaj, kajti baš na najčistejšem steklu se najprej pojavijo madeži. Največje in najplemenitejše se skriva v človeku in se ne zasveti pred ljudmi, ampak le pred Bogom. Zato ni vedno res, da bi se spoznala kovina po žvenku in po govorjenju človek. Včasih drevo spomladi zelo cvete, pa na jesen le malo sadja obrodi; tako tudi človek včasih veliko lepega govori in dela o sebi ugodno sodbo, je pa na dejanjih siromašen in reven.

Spoznal boš, da oni ljudje, ki ima-

jo ugled in vspehe in so vpoštevani, niso vedno najboljši. Pride nad nje izreden, nenavaden dogodek, in vse drugače se pokažejo. Taki so podobni globoki vodi, katera skriva spodaj blato, na vrhu pa je čista; če vržeš kamen vanjo, pa se bo pokazalo hitro njeno blato in jo bo skalilo.

Sv. pismo ceni človeka, ki je našel zvestega prijatelja, saj je našel dragocen zaklad. Treba pa je prijatelja prej preizkusiti in spoznati. Pregovor pravi: kakor preizkusi ogenj zlato, tako preizkusi nesreča prijatelja; ali še bolj ko sočutje in pomoč v nesreči pokaže prijatelja njegovo vedenje ob času naše sreče; če se je odkritosrčen veselil, tisti je pravi. Zlasti pa ne bodi takoj v vsakem zaupen, kateri je prijazen do tebe. Ker kaj veš; morda ne išče pri tem tebe, ampak sebe, da bi te s prijaznostjo pridobil zase in za svojo korist.

## Tvoj nedeljski tovariš.

Piše Rev. J. C. Smoley.

### DVAJSETA NEDELJA PO BIN-KOŠTIH.

Ako ne vidite znamenj in čudežev, ne verujete.

Jan. 4. 48.

V mestu Kafarnaum je živel kraljev uradnik. Bil je to neverec. Mnogokrat je že slišal Kristusa učiti, lahko se je mogel prepričati, da je negov nauk boži nauk, toda verovati ni hotel.

Naenkrat mu je zbolel sin. Prijela ga je mrzlica, bolezen, ki je v tamošnjih krajih jako nevarna. Uradnik je letal k zdravnikom, nosil zdravila, a vse ni nič pomagalo; sinu je bilo vedno hujše, in je pričel, kakor pravi evangelij, umirati.

V tej stiski se je uradnik spomnil na Kristusa. Morda je pa nazadnje le res, kar pravi sam o sebi, namreč Sin božji. Hitel je k njemu, ga prosil goreče, da bi mu ozdravil sina: "Gospod, pojdi doli, predno umrje moj sin." Kristus je uslišal njegovo prošnjo, s samo besedo je ozdravil sina. Predno je pa to storil, mu je ostro očital: "Ako ne vidite znamenj in čudežev, ne verujete."

Postojmo pri teh besedah! Tudi dandanes imamo mnogo takih, ki pravijo: "Ko bi videl čudež, bi veroval." O takih velja gornje očitanje: "Ako ne vidite znamenj in čudežev, ne verujete."

Toda njihov ugovor: "Ko bi videl čudež, bi veroval," je bogokleten in lažnjiv.

Premišlujmo danes ta ugovor!

Tak ugovor je bogokleten!

Zakaj?

Kdor pravi kaj takega, zahteva, da bi Bog njemu samemu na ljubo

storil kak čudež. On ravna tako, kakor hudič v puščavi, ko je skušal Gospoda: "Če si res Sin božji, reci, naj bodo ti kameni kruh! Če si res Sin božji, spusti se doli s templja!"

Ni li to bogokletno?

"Hudobni in prešestni zarod," je rekel nekoč Kristus farizejem in zakrknjenim pismoukom, ki so od njega zahtevali posebnih čudežev, "išče znamenja, pa ne bo se mu dalo znamenje" (Mat. 12, 39).

Ako hoče imeti brezverec take čudeže, naj odpre sv. pismo in jih bo našel dovolj. Kristus Gospod je javno delal čudeže, čudeže tako velike, da se bo lahko prepričal o božanstvu Kristusovem, kakor se je prepričal kafarnaumski uradnik.

V puščavi je Gospod dvakrat natisil množice z nekoliko hlebi; prvokrat pet tisoč s peterimi, v drugo štiri tisoč s sedmerimi hlebi. Ni li bil to velik, javen čudež? Ljudstvo je ta čudež tako presenetil, da je vpilo: "Ta je resnično prerok, ki ima priti na svet," in ga hotelo napraviti kralja.

Koliko bolnikov je čudežno ozdravil! Slepe, gluhe, mutaste, mrtvoudne, kruljave je rešil njihovih boleznih. Ozdravljaj jih je s samo besedo; rekel je slepemu: "Spreglej, tvoja vera ti je pomagala" (Luk. 18, 43.) Rekel je mrtvoudnemu: Vstani, vzemi svojo postelj in pojdi na svoj dom! In je vstal in šel na svoj dom. "Množice pa," pravi evangelist, "so se ustrašile in častile Boga, ki je dal tako moč ljudem" (Mat. 9, 1—3).

Kristus Gospod je obujal mrtve. Obudil je mladeniča v Najmu, Jajrovo hčer, obudil je Lazarja. Štiri

dni že je ležal Lazar v grobu. Ko je prišel Gospod v Betanijo, prihitela mu je Marta nasproti in tožila: "Gospod, ko bi bil ti tukaj, bi Lazar ne bil umrl." In Jezus je šel z Martino sestro, Marijo, k Lazarjevemu grobu, in množice so šle za njim. Ko so prišli k grobu, je ukazal kamen odvaliti — — toda bali so se to storiti, češ štiri dni že leži v grobu in smrdi. Toda Gospod je ostal pri svoji zahtevi, in ko so odvalili kamen, je zavpil z močnim glasom: "Lazar, pridi ven!" In Lazar je takoj prišel. Množice so se čudile.

Take čudeže je delal Gospod. Ni so li pričali o njegovem božanstvu?

Niti farizeji niso tajili teh čudežev, niso jih mogli tajiti, vsak njegov korak so zasledovali, povsod pazili na njega, kakor pri ozdravljenju sleporojenega; kričali so pa, da dela to s pomočjo hudobnega duha, da bi ljudi od njega odvrnili. Ko je obudil Lazarja, so se sešli in se posvetovali: "Kaj naj storimo, ker ta človek dela mnogo čudežev? Ako ga pustimo tako, bodo vsi verovali vanj!" Sklenili so, da ga umore. (Jan. 11, 47—53.)

Če si farizeji niso upali tajiti teh čudežev, farizeji, ki so bili zagriženi sovražniki Gospodovi, kako si jih bo upal tajiti današnji brezverec? In če jih ne more tajiti, kako da si predrzne reči: "Če stori Bog čudež, bom pa vrjel!"

Bogokletne besede!

So pa tudi lažnjive! Še dandanes dela Bog čudeže, in vsak se lahko o njih prepriča.

Stopimo v Neapelj! Tam je veličastna cerkev; v njej je krasen, 4

zlatom in srebrom vložen altar, in v tem altarju so relikvije sv. Janu-  
arija. Sv. Januarji, škof, je umrl mu-  
čeniške smrti pod Dijoklecijanom.  
Od relikvij je najbolj čudovita ste-  
kleničica s krvjo tega mučenika, ka-  
tero so kristjani ob njegovi smrti  
zbrali. Kri je sesedla in je suha. Ko  
se pa na obletnico njegove mučeni-  
ške smrti steklenica postavi k mu-  
čeniškovi glavi, kri oživi in prične  
teči. (Brev. Rom. 19. sept.) Na sto-  
tisoče je navzočih pri tem čudežu, u-  
čenjaki so hoteli na naraven način  
pojasniti ta čudež, pa niso mogli.  
Še dandanes se ta čudež vidi.

Stopimo v Francijo v Lourdes!  
Koliko čudežev se je zgodilo že  
tam! Sto in sto brezvercev se je  
ravno radi teh čudežev vrnilo v na-  
ročje katoliške cerkve in so posta-  
li goreči, vneti katoličani! Ne bom  
navajal posameznih čudežev, ker o  
teh ste že dovolj slišali in brali.

Ni nam pa treba hoditi v tujino,  
i v Ameriki, v Kanadi imamo božje  
poti, ona katerih so se dogajali ču-  
deži.

Čudeži se dogajajo še dandanes.  
In kdor pravi: Ko bi videl čudež, bi  
verjel, laže samemu sebi, ker lahko  
vidi čudež, ako le hoče.

Sedaj vidite, kaj imate o takem  
besedičenju, o takem človeku mis-  
liti. Ne dajte se od brezvercev za-  
peljati, so volkovi, ki bi vas radi  
pripravili ob vero. Ostanite zvesti  
svoji veri — bodite verni, kakor  
je bil kraljevi uradnik, o katerem  
pripoveduje današnji evangelij: “In  
je veroval on in vsa njegova hiša.”  
Amen.



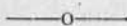
### EDENINDVAJSETA NEDELJA PO BINKOŠTIH.

**Tako bo tudi moj nebeški oče  
vam storil, ako ne odpustite  
vsakateri svojemu bratu iz  
svojih src.**

Mat. 18, 35.

Poučna je današnja prilika, pri-  
jateljji moji! “Odpustite, pa bo tudi  
vam odpuščeno!” Ako pa tega no-  
čete, potem pa veste, kaj se bo zgo-  
dilo. Evangelij vam pove: “Tako

bo tudi moj nebeški oče storil, ako  
ne odpustite vsakateri svojemu bra-  
tu iz svojih src.” Da bomo to bolje  
razumeli, popeljem vas danes v šo-  
lo k Jezusu Kristusu in vam v nje-  
govem imenu razložim današnji e-  
vangelij.



V šolo k Jezusu Kristusu! Mi vsi  
smo njegovi učenci. Vsi se moramo  
od njega učiti. “Učite se od mene,”  
pravi Zveličar. In česa naj se pa v  
tej šoli učimo? Kaj je najbolj važno?  
Morda molitev? Ne! Molitve  
se uče tudi po drugih šolah, na pri-  
mer po turških, ni treba, da bi bila  
šola krščanska. Hoditi v cerkev? Tu-  
di to ni najbolj važno. Je potreb-  
no, da gremo vsaj enkrat v tednu,  
in to v nedeljo v cerkev k sv. maši,  
da okrepčamo dušo, da se zahvali-  
mo Bogu za vse med tednom preje-  
te dobrote, da ga prosimo i nadalj-  
nih milosti in pomoči, toda najbolj  
važno to ni. Je vse nekaj drugega.  
Zveličar nas je na to opozoril proti  
koncu svojega življenja.

Milo je to pri zadnji večerji, ko  
se je poslavljajal od svojih učencev in  
jim dajal zadnje opomine in nauke.  
In kateri je bil zadnji nauk? Najde-  
mo ga pri sv. Janezu: “Novo zapo-  
ved vam dam, da se ljubite med se-  
boj. V tem bodo vsi spoznali, da ste  
moji učenci, ako boste imeli ljube-  
zen med seboj” (Jan. 13, 34, 35.) —  
Vidite, prijateljji, to je najvažnej-  
ši predmet v šoli Gospodovi: da  
drug drugemu dobro želimo, da drug  
drugemu pomagamo, da imamo po-  
trpežljivost, da drug drugemu od-  
puščamo, to je najbolj važna, to je  
poglavitna stvar. Zato je rekel Gos-  
pod: “Če torej prineseš svoj dar k  
oltarju in se tam spomniš, da ima  
tvoj brat kaj zoper tebe: pusti tam  
svoj dar pred oltarjem in pojdi prej  
se spravit s svojim bratom, in po-  
tem pridi in daruj svoj dar” (Mat.  
5, 24). Ne vidite li iz teh besed, ka-  
ko važno je, da drug drugemu od-  
puščamo? Z dopadanjem je zrl  
Bog na Abelovo daritev, ni se pa  
ozrl na Kajnovo daritev, ker je im-  
el Kajno srce v svojem srcu na bra-  
ta, Tako, prijatelj, moliš tudi ti za-

stonj, zastonj sklepaš in povzdigu-  
ješ roki proti nebu, zastonj prina-  
šaš svoje darove na oltar, dokler i-  
maš jezo in srd v svojem srcu pro-  
ti svojemu bližnjemu. Spravi se naj-  
prej z njim, potem še le bo Bog  
sprejel tvoje molitve in daritve.

To pa še ni vse. Znete Očenaš,  
Gospodovo molitev. Ko ga je on pr-  
vikrat molil s svojimi apostoli, jih  
je opozoril posebno na eno prošnjo.  
Rekel je: “Ako pa ne odpuščate lju-  
dem, tudi vaš Oče ne bo odpustil va-  
ših pregreh” (Mat. 6, 15). In tu ga  
je vprašal Peter: “Gospod, koliko-  
krat bo grešil zoper mene moj brat  
in mu naj odpustim?” (Mat. 18,  
21). Peter je mislil, da stori bogve  
kaj, če bo odpustil sedemkrat, toda  
Gospod se je ljubeznjivo nasmehnil  
in rekel: “Ne rečem ti do sedem-  
krat, marveč do sedemdesetkrat se-  
demkrat” (Mat. 18, 22). In da bi si  
ta nauk apostoli bolj zapomnili, jim  
je povedal priliko o neusmiljenem  
hlapcu.

Kaj ta prilika pomeni, je vam  
znano. Mi vsi smo veliki dolžniki  
nebeškega Očeta, in če hočemo, da  
bo Bog nam odpustil naše dolge,  
moramo mi odpustiti svojemu bliž-  
njemu.

Vsak izmed nas ima kak greh na  
sebi, in če bi kdo rekel, da je brez  
greha, je “lažnik in pravice ni v  
njem” (I. Jan. 1, 8). Vsak izmed  
nas dolguje nekaj Bogu, in ti dol-  
govi bodo zapisani v knjigi nebe-  
škega Očeta, dokler se s svojim bliž-  
njim ne spravimo. In ostali bodo  
tam neizbrisani. Če greš vsak me-  
sec, če greš vsak teden k sv. spove-  
di, nič ti ne pomaga duhovnikova  
odveza, grehi ti niso odpuščeni, do-  
kler ne odpustiš svojemu bližnje-  
mu. In sv. maša, pri kateri si na-  
vzoč, nima nikake koristi za te,  
če imaš jezo v svojem srcu zoper  
svojega bližnjega.

Ne rekajte: “Ne morem pozabiti  
tega, kar mi je storil!” Ne morete  
pozabiti? In Bog je že tolikokrat  
pozabil na vaše grehe, pa ste Bo-  
ga veliko hujše razžalili, kakor je  
vas razžalil vaš sosed! “Podvrzi si  
poželjenje in gospoduj nad njim,”

je rekel Bog Kajnu (I. Moz. 4, 7). — — Odpustil bi, praviš, ko bi bilo to razžaljenje prvo, ko bi mi bil storil prvokrat! Verjamem, toda preštej sedaj, kolikokrat ti je pa že Bog odpustil! Preštej vse svoje grehe od tvoje prve spovedi pa do danes! Kolikokrat naj odpustim svojemu bratu? Sedemkrat? Ne, sedemdesetkrat sedemkrat, pravi Gospod. — — Odpustim, sem pripravljen to storiti, toda kdo naj prične? Jaz mu ne dam prve besede, pravi zopet drugi. — — Po krščansko re-

čeno, začeti imata oba. Kako lepo pravi Kristus: "Če se spomniš, da ima tvoj brat kaj zoper tebe?" — — Kristus ni rekel: "Če se spomniš, da imaš ti kaj zoper svojega brata". Kdo je bil več Kristus ali Judež? In glejte, Kristus mu gre naproti, daje mu obraz v poljub, ponuja mu roko k spravi. Morda čaka tvoj bližnji samo na majhen korak od tebe, da ti prihiti naproti.

Odpustite, spravite se s svojim bližnjim, boste videli, kako vam bo

dobro pri srcu, rekli boste: "Kako sem bil neumen, da sem tako doigo držal svojo jezo! Ne odlašajte, morda je padla danes pri tem premišljevanju iskrica božje ljubezni v vaše srce, ne pustite, da bi ta iskrica ugasnila. Predno prinesete danes Bogu svoje darove, vrnite se v duhu k svojemu bližnjemu takoj sedaj, stopite potem k njemu, podajte mu roko in recite: "Odpuščam ti iz srca!"

Odpuščajte, da bo tudi vam Bog odpustil. Amen.



## Je tvoja hiša zadosti trdna?

Rev. Dr. F. T.

11. oktobra l. 368. je bil za Nicejo, mesto v Mali Aziji, ne daleč od Carigrada, grozovit dan, kakršnih pomni zgodovina le malo. To mesto, polno razkošja in naslade, je še spalo jutranje spanje, kar ga zaziblje strašen potres in ga trese v njegovih temeljih. Le malo sekund, in vsa lepota Niceje je bila uničena, palače v razvalinah, ljudje v njih zakopani, pobiti ali ranjeni.

Zelo malo je bilo rešenih, med njimi Cezarij, cesarski namestnik Bitinije, od sreče negovan in razvjen celo življenje. V dna duše ga je pretreslo. Več let je odlašal, prejeti sv. krst. Tiste nesrečne trenutke pa, ko se je vse treslo, zibalo in podiralo, je hipno spoznal minljivost vsega posvetnega. Ko so ga poteg-

nili po mukepolnih urah groze in strahu izpod razvalin njegove palače, je bil v njegovi duši sklep že gotov in trden: "Pojdi, ničeven svet! Drugo hišo si hočem poiskati, ki bo sezidana na trdnejšem temelji in se vekomaj ne bo mogla podreti!" Poslušal je torej klic božje milosti, ki mu je v hipu izpregovorila in dopovedala to, kar je zapisal sv. Pavel v pismu do Hebrejcev 11, 10: "Čakal je namreč dobro utrjenega mesta, čigar zidalec in stvarnik je Bog." Takoj je zaprosil in prejel sv. krst, je razdelil svoje premoženje in bogastvo revežem in se je odločil, da bo posvetil v globoki samoti svoje življenje le Bogu in skrbi za svojo dušo. Pa Oni, ki ga je poklicel na pot resnobe se je zadovoljil

že s samo dobro voljo Cezarijevo; že čez malo dni je namreč ta zbolel in smrt ga je našla v belem krstnem oblačilu dne 25. februarja naslednjega leta 369.

Sv. Bazilij, njegov prijatelj, piše v svojem pismu (I. 26), še ves pod vtisom strašnega razdejanja potresovega: "O da bi mi vedno ohranili tisto mišljenje in tiste sklepe, ki so nam prišli v trenutkih nevarnosti! Tedaj smo se bili zavedli, kako ničevo in prazno je človeško življenje, kako nestalno in vedno podvrženo izpremembam. Kako živo je bilo tedaj kesanje nad preteklostjo, in kako trden sklep, služiti — če nas Bog reši smrti pod razvalinami — zanaprej bolj zvesto Bogu in z vso skrbjo paziti nase!"



Konrad Bolanden:



# Šentjernejska noč.



Zgodovinski roman.

Prosto preložil:

Rev. J. C. Smoley.



## KRALJ KAREL IX.

O verskem propadu med plemstvom v onem času smo že govorili.

Pobožna vernost srednjega veka je izumrla; zato so pa krivoverski nauki vplivali na nrvnost ljudstva, posebno pa višjih stanov kakor razkrajče kiseline. Kraljevi dvor v Parizu ni delal v tem oziru nikake izjeme. Perefex, nadškof Pariški, opisuje popačenost in sprijenost tega dvora v najtemnejših barvah. On pravi, da so vladali na dvoru "ateizem, brezbožnost, hudobije, nezvestoba, pripravljanje strupov in umori."

Ob takih razmerah in v takem vzdušju je vzrastel Karel IX.

K temu je prišel še vpliv versko brezbrizne, politično pa makiavelistične matere. Nikakor ni mislila, da je njena sveta dolžnost, da bi s krščansko vzgojo zatrla otrokove napake. Pač pa je mislila, da bo koristilo edino le njeni gospodoželjnosti, če bo dovolila štirinajstletnemu kraljeviču, katerega so proglasili za polnoletnega, raznovrstne prostosti. Dokler so kraljeviča zanimale igre, lovi in mladostne strasti, se ji ni bilo treba bati, da se bo morala odpovedati vladarstvu.

Karel je bil sicer jako nadarjen in prebrisane glave, vendar pa ni njegova mati ničesar storila, da bi se bila njegova nadarjenost razvijala.

O bavilih in opravkih mladega kralja piše njegov sovrstnik: "Njegove najbolj priljubljene telesne vaje so bile skakanje, bitje žoge, jahanje, podkovanje konj in kočijaženje, posebno čveterovprežno; na to se

je posebno dobro razumel. Razen tega je koval orožje, vlival topove, lovil ribe in hodil na lov. Lov je ljubil že od otroških nog s pravo strastjo. Ker je živali preganjal dan za dnevom, postal je sčasoma neusmiljen proti živalim in po malem tudi proti ljudem. Konje je pobijal z lastno roko. Če je srečal osla, odsekal mu je glavo in lastniku takoj plačal zahtevano ceno. V navzočnosti dvorjanov je klal prešiče, ril in brskal po drobovju, kakor vsak navaden mesarski hlapec. Kot deček se je rad pečal s slovnico in se bavil tudi z drugimi znanostmi. Kakor hitro pa je zasedel kraljev prestol, opustil je ves uk, češ da se kaj takega kralju ne spodobi."

Bil je ravno triindvajset let star, toda kot človek ni imel nikake nrvne podlage; od narave je bil ognjevit, jako nagle jeze, nikakor ni mogel premagati samega sebe, bil je prava igrača svojih strastij. Oženil se je z Elizabeto, hčerko cesarja Maksimilijana II., ki pa v svoji skromnosti ni imela nikake politične čistihlepnosti, pa tudi nikakega vpliva na svojega soproga.

Proti močnim Gizom navdala ga je njegova mati s sumom. "Gizi hrepene po kraljevi kroni," — rekla mu je neprestano. Poznejša zgodovina sicer potrjuje Katarinino mnenje, — vendar pa ni izza časa vladanja Karol IX. nikakih poročil, ki bi dokazali folonistične in uporne nakane Gizov. Kljub temu je Karel verjel svoji materi. To prepričanje je bilo glavni vzrok, zakaj se je tako protivil, da bi njegova sestra Margareta z vojvodom Henri-

kom Gizom, ki je ravno tako iskreno ljubil princezino, kakor ga je ljubila ona.

V zadnjih časih pa so postale razmere med Karolom in njegovo materjo jako napete. Vzrok je bil prevelik vpliv Coligny-jev na kralja. Vojvoda Henrik Anjou-ski, kraljev brat, pravi o tem: "Kolikokrat je bil kralj sam z Coligny-jem in se zabaval z njim, našla sva ga jaz in mati vedno skrajno sitnega i ndivjega, surovega v govoru in obnašanju. Ko sem nekega dne vstopil v kraljevo sobano, ne da bi bil prej svojega obiska naznanil, hodil je z dolgimi koraki, ves izven sebe, po sobani gori in doli, pogledal me večkrat prav divje in tako grozeče zagrabil za bodalo, da sem se bal, da me bo umoril. Ko se je obrnil, sem se hitro izmuznil iz sobane."

Kralj je čakal v svojem kabinetu na prihod admirala. O jako važnih državnih zadevah sta imela govoriti in jih premotriti. Tu so se naenkrat odprla vrata, — ni pa vstopil Coligny, ampak Katarina Medici se je pojavila med vratni.

S hladnim pozdravom je sprejel kralj mater. On si ni nikoli prizadeval, da bi zakril svoje resnične čute in duševno razvnetost, videti je bilo na njegovem obrazu, da ga je materin obisk presenetil.

Kraljica je to hitro opazila, vedela je tudi dobro, kaj je vzrok temu.

"Je samo vaša mati, — ni admiral!" je rekla užaljeno.

"Seveda sem pričakoval admirala, ne pa moje matere," je rekel nejevoljno. "Vi boste dovolili, da se bo smatral kralj pri svojih štiriindvaj-

setih letih za polnoletnega in da bo odvezel materi težko breme vladinih poslov. Modri, bistroumni državnik Coligny posodil mi bo svoj razum, — — zmagoslavni admiral pa svoj poveljniški talent. Potem takem bo lahko moja mati, oproščena britkih skušenj in iznenadenj pri vladi, uživala preostala leta njenega življenja v polni svobodi, radosti in veselju."

Kakor meč zadele so te besede ponosno, vladohlepno žensko.

"Da bi le kralj, moj sin, nikoli ne obžaloval, da je bolj cenil osivelega glavarja upornikov kakor pa svojo lastno mater," rekla je srditim pogledom. "Kmalu boste s strahom opazili, kako je znal "modri in bistroumni državnik" odtrgati kralja od zvestih prijateljev in ga izročiti sovraštvu ljudstva."

"Sovraštvu ljudstva?" ponovil je kralj, materine besede so ga preseletile.

"O naravnih posledicah vašega preprijateljskega občevarja z glavarjem upornikov, ki je bil pomiloščen, se ne bo treba čuditi, moj sin! Da, — — ljudstvo že glasno godrnja čez svojega kralja, — — ljudstvo celo pričakuje, da bo kralj javno prestopil k protestantizmu!"

"Ljudstvo je čreda kričečih oslov, katero treba zaničevati," je rekel kralj razjarjen. "Blaginja države in moje koristi odločajo moje vedenje, — — ne pa okus in pa muhe neumne množice. Ravno moja mati bi ne smela mojega morebitnega prestopa k protestantizmu grajati; kajti ravno moji materi je ljudstvo ravno to javno očitalo. Bog ve, kaj se bo še vse zgodilo! Sit sem vsakega varuštva, in se mi nikakor več ne ljubi, da bi bil še nadalje papežev varovanec. Rim nas vedno in vedno draži, tako da mora biti človek jezen na njega."

"Varujte se načrtov, ki ogrožajo prestol in življenje!" je rekla svareče. "Tudi jaz sem se izpodtaknila na tem mestu. Bile so ure, ko sem resno premišljevala, da bi se Francija ločila od Rima. Pomislite na pretoklost! Protestantovski pridigarji so izpodrinili škofo na dvoru. Sv.

mašo smo zamenjali s protestantovskimi pobožnostmi. Vi in vaši bratje ste bili protestantovsko odgojeni. Bolj in bolj se je bližal čas, ko smo hoteli javno odpasti od stare cerkve. Toda, — — kaj se je zgodilo? Zviti Gizi so modro in premeteno izrabili mojo napako. Hitro so se podali na pot gorečega katoličanstva, — — in na tej poti so našli večino francoskega naroda. Če bi bili mi prestopili k protestantizmu, stal bi bil ta prestop rod Valois-ški kraljevo krono, — — Gizi bi bili postali kralji Francije. Protestantovski kralj v Franciji je nemogoč, je nesmisel, — — zato imam tisoče skušenj. Naj bi skušnje vaše matere obvarovale vas pred pogubno politiko."

"Je-li pa vaša zveza z Rimom prinesla Franciji srečo in blagoslov?" vprašal je Karel zaničljivo. "Ali je preprečila vaša politika opustošenje države, je-li preprečila, da so tuje čete vkorakale v našo državo? Je li preprečila, da je sijaj naše krone vedno bolj in bolj izginjal na zunaj? Naša odvisnost od Španije? Naše izgube v Italiji? — — Ne, ne, dobra mati, — — tako ne gre več! Kakor sem že rekel, pustite državne skrbi na strani, prepustite meni državno krmilo. Skrite pečine in skaline, katerih ne bom videl jaz, zapazilo bo Coligny-jevo bistro oko."

V potuhnjenosti se ni mogel nikdo meriti s Katarino. Kljub jezi nad svojim sinom, kljub srditosti nad zvitim admiralom, ostal je njen obraz popolnoma miren.

"Ne govoriva več o stvari, o kateri imava popolnoma nasprotno mnenje," je rekla kraljica. "Namen mojega obiska se nikakor ne tiče politike, pač pa neko zadevo vaše sestre Margarete. Rada bi šla na božjo pot k "Našej ljubej gospej na jezzeru" in prosi za kraljevo dovoljenje"

"Iz tega ne bo nič!" zavpil je Karel ježno. "Svoje glavnost in trma ne zasluži dobrohotnosti, nikakega ozira. Njen odpor proti poroki s Henrikom Navarskim se ne da streti. Sedaj je oblekla obleko, ki ji nikakor ne pristojta, ki jo ovira pri

vsaki stopinji njenega običajnega življenja. Smejati se moram! Sedaj je vrgla na se plašč pobožnega katoličana, da bi mogla reči, da se ne more omožiti s krvnim sorodnikom, dokler ne da papež dovoljenja. Za Boga, — — če je papež tako neumen, da bo v svoji trmi odrekel dovoljenje, potem bom vzel sestro za roko in jo peljal v protestantovsko cerkev k poroki!"

Srdito je govoril zadnje besede, bil je rdeč od jeze.

"Margareta, princezinja Francije, se ne bo mogla odtegniti zvezi, katero narekajo politične potrebe," je rekla Katarina mirno. "Ne straši je krvno sorodstvo z Burbonci, tudi ne stud pred krivovercem, — — pač pa se upira njena otroška ljubezen do Henrika Giza proti vsakemu drugemu zakonu."

"No, tu imamo!" vzkliknil je kralj. "Ponovno mi je rekla v obraz: 'Nikdo drugi ko vojvoda Lotarinški!' — — Nora je na tega Balfre-Bayarda, — — on je pa menda tudi zaljubljen v njo kot norec. Vedno sem mislil, in upal, da bo vaša premetenost razdrila to sitno razmerje. Princa Conde ste zapletli v mreže s krasotico Bouen, — — kakor otrok v povojih je ležal hrabri princ pred vašimi nogami, — — ha, ha! Kralja Navarskega, Antona Burbonskega, in druge ste s svojim letečim škadronom premagali in vkovali v vezi brez vsakih težav, — — ali bi se vam kaj takega z Gizom ne posrečilo? Jaz mislim, da bi se to dalo napraviti. Dajte Margareti povod, ali vsaj videz povoda, da bo ljubosumna, da bo mislila, da ji Gizi ni odkritosrčen, pa bo zmaga naša. "To se pravi," je dostavil s frivolnim nasmehom, "da mi potem ne bo treba siliti moje trmoglave sestre k poroki s Henrikom Navarskim. Mislim, da bi bila grofica Blanka Autremontska moč, ki bi ji podlegel tudi Balafre-Bayard; kajti priznati moram, Blanka je res krasotica."

"Toda v moji službi za nobeno rabo," odvrnila je Katarina Medici.



## Glasnik Društev Najsv. Imena.



H. B.

## ČLANOM DRUŠTEV NAJSV. IMENA.

Martin Tomec.

Gotovo ne bo škodilo, ako piše v "Ave Maria" tudi okorna roka slovenskega delavca in povem nekoliko svojih misli svojim sotrpinom, slovenskim delavcem. Ne bo tako lepo uglajeno pisano, kakor pišejo roke, ki so vajene sukati pero. Vendar te besede prihajajo iz odkritega srca in želim, da bi šle do srca vsem našim možem in fantom. Dobili smo po slovenskih naselbinah društva Najsv. Imena. Vendar vsakdo lahko vidi, da se ne gibljemo tako, kakor bi se morali. Žene po društvih Kršč. Žena in Mater nas preskosijo.

Društva Najsv. Imena mož in mladeničev imajo glavni namen združiti vse naše katoliške može in mladeniče v eno veliko armado, ki bi stala združena pod zastavo božjega imena pri svoji cerkvi in ji pomagala bojevati težki boj, katerega ima proti močem teme vsepovsodi. Društvena pravila so zato izdelana temu primerno. Po teh pravilih bi se moral vsak društven član ravnati, ako hoče, da bo vreden član tega društva. Dolžnosti, katere ta pravila nalagajo članom, niso težka. Prav lahko jih spolnjuje vsak mož in vsak mladenič, ako le hoče. Društveniki so dolžni pokazati svojo vero pred svetom, kjerkoli vidi jo, da je to potreba in se za njo potegovati in jo braniti. Dalje so dolžni prejemati večkrat sv. zakramente, se udeleževati društvenih shodov in si prizadevati širiti katoliško časopisje.

Vendar pa, žali Bog! opazamo vse povsodi, da se mnogo članov premalo ali sploh nič ne zaveda teh svojih dolžnosti. Nekateri se celo

sramujejo ali bojijo priznati, da spadajo k temu društvu. Sram jih je nositi javno znak tega društva. Po nekaterih društvih mlačni člani celo zabavljajo čez bolj goreče in se iz njih norčujejo. Temu je pa uzrok to, ker se naši možje in mladeniči le prehitro pozabijo na to, kar so pri sprejemu slovesno obljubili, namreč zvestobo Jezusu v Najsv. zakramentu. Zato se nočejo bližati pogosto temu viru milosti in ljubezni. Zato pa vlada v njih srcih mlačnost, o kateri pravi sv. pismo: "Ker pa nisi ne mrzel ne vroč, te bom izpljunil iz svojih ust!"

Zato, možje in mladeniči, združujmo se v društvu Najsv. Imena in pojdemo skupno pogosto, vsaj enkrat na mesec k mizi Gospodovi! Tu bomo dobili milost in moč, da bomo krepki katoliški možje in mladeniči, da bomo vršili vsepovsodi svoje stanovske in verske dolžnosti. V pogostnem svetem obhajilu bomo dobili pogum, da se bomo lahko borili proti našim brezverskim sovražnikom. Le pogledjmo, možje, naše nasprotnike. Kako so delavni, kako so vneti za svojo zmoto, kako delajo in kako se trudijo na vse pretege, samo da bi dosegli svoje namene. In kaj je njihov namen? Da uničijo med nami sv. vero in cerkev Kristusovo. Če se oni toliko trudijo, če toliko žrtvujejo za to svojo propagando hudičevo, ali nismo mi kat. možje dolžni, da tudi mi žrtvujemo za svojo sveto stvar, da se borimo in branimo dragoceno svetinjo katero smo podedovali po svojih starših. Da, to je dolžnost vsakega katoliškega moža, to je pa še posebno dolžnost nas, kat. mož ki smo

člani Holy Name. Ali nismo mi še posebej častna in obrambena armada Kristusova, njegovi vojaki? Ali ni pred vsem naša dolžnost, da se postavimo odločno in neustrašeno proti tem sovražnikom božjim?

Da pa bomo mogli hrabro stati v tej bojni fronti, potrebujemo orožja in to orožje je edino — pogostno, mesečno sv. obhajilo. Ko bi naši možje in fantje hoteli pristopati k sv. zakramentu ob prvih petkih ali nedeljah vsaki mesec?! O kako vse drugačno bi bilo njih prepričanje, pa tudi njih življenje.

Pa mi bode morda kak slovenski mož ali fant zabrusil: "To je pobožništvo, ki ni za može še manj za fante. Mi moramo zjutraj na delo, da zaslužimo za se in za družino vsakdanjega kruha. To je k večjemu za kake stare ženice, ki imajo čas."

Res je, mora v tovarno. Toda ali je res tako težko enkrat na mesec nekoliko bolj zgodaj vstati in iti k sv. maši in k sv. obhajilu? Po tem opravilu imamo skoraj vsi še dovolj časa, da zajterkujemo in pridemo še o pravem času na delo. V času svojega bivanja v Ameriki sem imel že velikrat priložnost, da sem se udeležil ob prvih petkih ali prvih nedeljah zjutraj zgodaj sv. maš v cerkvah raznih narodnosti, irskih, nemških. V teh cerkvah sem pa videl vernike trumoma pristopati k sv. obhajilu na te dni in med temi je bilo skoraj polovica mož in fantov. Glede tega sem videl, da smo Slovenci med najslabšimi. Ti narodi so v marsičem bolj olikani, kakor smo mi in bolj izobraženi, pa so globoko verni in se ne boje pokazati svojega prepričanja in ne po svoji veri tudi

živeti. Te narodnosti imajo tudi veliko odličnih mož, ki so krasni zgledi praktičnih katoličanov. Pred ne dolgo časom smo čitali o dveh irskih možeh, kongresniku v Chicagu in senatorju v New Yorku. Oba ta dva odlična politika sta bila člana društva mož Najsv. Imena in oba člana tretjega reda. Oba dva sta šla vsaki dan k sv. maši in noben prvi petek nista opustila sv. obhajila. Oba dva sta pogosto obiskovala presv. Rešnje Telo v cerkvi tudi med dnevom. Tako delajo možje, ki so res praktični katoličani.

Pri nas pa naj velja to za pobož-

njaštvo? Smo mi kaj več kakor katoliki drugih narodnosti? Ne velja naša vera za nas vse prav tako, kakor za nje? In vendar imamo mi kaj takih-le mož med seboj? In zakaj ne? Da, ti možje nam dajejo krasen zgled, ki nas vabi in vleče za seboj!

Naše ljudstvo drvi le za posvetnim, svoje veselje in svojo zadovoljnost iščemo le v zabavah, vesellicah, v pijači, v denarju. Gledališča se polnijo. Pojdite v katerokoli in katero uro med dnevom hočete. Vsikdar bo prenapolnjena Cerkev se praznijo. Ali ni to naša grda nevhvaležnost do Onega, ki se žrtvuje

za nas na naših oltarjih? Ali mu ne zadajemo s tem novih ran v njegovo ljubeče srce? Da, po pravici je tožil sv. Marjeti Alakok: "Te rane sem sprejel v hiši onih; kateri bi me imeli ljubiti!" Te besede zadevajo pred vsem nas, člane društev Najsv. Imena.

Zato, dragi možje in mladeniči društvo Najsv. Imena, posnemajmo prej navedene lepe zglede velikih mož! Poslužujmo se sredstev, s katerimi edino bomo premagali vse zapreke našega zveličanja! Pogosto, vsaki mesec, vsaki prvi petek zjutraj k sv. obhajilu!



## RAZNO.

### PREJEL SEM

večje število karmelskih škapulirjev iz starega kraja. Prav solidno starokrajsko delo so, z močnimi traki. Podoba Karmelske Matere Božje ima slovenski napis. Ne mislim z njimi delati kakih dobičkov. Zato jih nisem izročil prodajalni "Edinosti." Naročil sem jih od nekih redovnic, ki so jih same naredile, s tem namenom, da njim pomagam. Ves izkupiček zanje bo šel njim. Po 20 centov jih lahko dobite. Teda 5 centov ceneje, kakor drugače in boljše blago. Upam, da se jih bo veliko oglasilo zanje, ker bodo s tem pomagali tudi dobrim sestram, ki so v težkem položaju.

Pri naročilih napišite na kovertu: Urednik "Ave Maria," ker upravništvo nima s tem ničesar opraviti.

Urednik.

### UREDNIŠKI KOTIČEK.

Zadnje čase sem dobil več kratkih dopisov za Ave Maria. Dotični ali dotične so bile celo malo nejevoljne, ker jih dolgo ni bilo na dan. Zato se moram

malo opravičiti. Vidite stvar je ta: Ko je poleg Ave Maria začela izhajati Edinost je bilo sklenjeno in tudi objavljeno, da bo odslej vse dopise objavljala Edinost. Tega smo se, mi doslej držali, zato nismo imeli posebnega oddelka za dopise iz naselbin, kakor ga je imela Ave Maria pred Edinostjo. Le društva Holy Name in Maternih društev smo objavljali, ker imamo za to kakor vidite v listu posebne stalne oddelke. Vendar smo pa pripravljene za prihodnje leto tudi za krajše dopise določiti posebni predal, samo če bodo dopisniki za to skrbeli, da bo vsaj vsak mesec enkrat poln. Celo primerno se nam zdi, da bi dopise, ki govore o raznih cerkvenih slovesnostih Ave Maria prinašala ne Edinost. Toliko v vednost in zagovor.

### ZAHVALA:

Prisrčna hvala presv. Srcu Jezusovemu in Žalostni Materi za uslišane prošnje. Prilagam mali dar \$3.00 za list Ave Maria.

Mrs. Rosie Kavas, Porter, Ind.

### DOPIS.

V začetku marca sem bila v Vaiparaiso v Christian Hospital. Toliko strahu in bolečin, kakor v tej bolnišnici še v svojem življenju nisem prestala. Molila sem rožni venec, pa so mi ti Ku Kluks Klani ali kaj so že bili, dejali, da imam lisičji rep v rokah. Še veliko družega so govorili proti katoličanom, tako doktor, kakor postrežnica. Jaz pa, ki ne znam toliko angleški, da bi bila mogla braniti svojo vero, sem le molila, da bi mi ljubi Bog pomagal iz take bolnišnice. Niti najhujšemu sovražniku ne privoščim, da bi prišel vanjo.

Rosie Kavas, Porter, Ind.

Takim protikatoliškim hujskačem bi Vi na primernem mestu lahko pošteno zagodili, tako, da bi za vselej zapomnili, kje so in kaj so. Drugič pa glejte, da boste šli v tako bolnišnico, kjer bo vsaj Vaša vera, najboljši lek za bolnika, varna.

Urednik.





**VPRAŠANJA IN ODGOVORI.**

**Indeks.**

(Dalje.)

Vsi smo se spraševali, kako je mogoče, da še ono ni našlo milosti v očeh čuvarjev jugoslovanske "svobode." Nismo mogli najti vzroka. Šele zadnja konvencija nam je povedala, da zato, ker je edino ono poročalo o znani dolarski tatvini na ljubljanski pošti, kar mimogrede rečeno ne odgovarja resnici, ker so o tem pisali vsi naši časopisi. Ave Maria je bila, kakor se nam je sporočilo tik na tem, da jo bo zadela ista usoda. Menda jo je samo to rešilo ker je nabožni list, s katerimi se gospodje okrog cenzure niso hoteli svojih prstov umazati.

O, ko bi rimska kongregacija indeksa tako radikalno postopala, kakor so postopale in še postopajo države nasproti njim "nevarnemu" tisku, bi moral biti cerkveni indeks najmanj tako debel, kakor je mašna knjiga. In vendar, ali ima državni indeks toliko sovražnikov, kakor cerkveni? Kdo državam radi tega očita, da so srednjeveško nazadnjaške? Ali ne govorijo tisti, ki vse to prav tako dobro vedo, kakor jaz, z nekim posebnim povdarkom o modernih naprednih državah, za katerimi je, kakor pravijo, Cerkev za pol tisočletja zaostala, ker ima tudi ona svoj indeks prepovedanih knjig, dasi dnevno časopisje pri miru pusti? Toda kaj hočemo, saj vemo, da je otroku, ko ga je enkrat svet "panal", kakor lisica kokoš, vse preveč, kar mu skrbna mati reče, oz. prepove, dokler se ne opeče.

Jaz mislim, da je iz povedanega zadosti jasno, kako neutemeljena napadanja Cerkve radi indeksa in kako nelogično. Timbolj, ker se Cerkev pri indiciranju knjig ne kaže neizprosnega, trdosrčnega žandarja, kakor država, ampak kot dobra mati, ki gre do skrajnih mej popustljivosti, a bi ne bila več mati, če bi vse dopustila. Le tisto kar ve, da njeni otroci ne morejo brez škode v roke vzeti jim iztrga iz rok. Ne špijonira, kakor država, ampak čaka, da ji podrejeni pastirji škofje

povedo, d a je ta ali ona knjiga nevarna. Šele potem povzdigne svoj svareči glas: Non licet, ni va mdovoljeno brati. Zato pa ne najdete niti ene slovenske knjige na cerkvenem indeksu, na državnem pa veliko. Samo ena od Slovinci pisana knjiga, ki jo je pa nemški spisal Vogričeva: Nostra maxima clupa je na indeksu. Seveda s tem ni rečeno da je vsa druga naša literatura nedolžna. Cerkveni indeks ni in noče biti popoln seznam prepovedanih knjig. Veliko več prepovedanih knjig je izven indeksa kot na indeksu. Prepovedane so po naravni postavi. Karkoli je proti veri ali npravnosti, naj že bo na indeksu ali ne, od kakega škofa imenom prepovedano ali ne, je nedovoljeno brati po naravni postavi, ker in v kolikor spodkopava npravnost in vero.

Razloček mej indiciranimi in neindiciranimi knjigami je le ta, da tisti, ki bere indicirane knjige nima samo greha, ampak zapade tudi cerkveni kazni. In pa ta, da indiciranih knjig ne sme nihče brati pod pretvezo, češ da ima dober želodec in zdravo pamet. Knjiga, ki je prepovedana, je prepovedana za vse brez izjeme, razun tistih, ki imajo posebno dovoljenje, ki ga pa Rim ne daje takim, ki vse vprek iz radovednosti in dolgega časa požirajo, ampak le takim, ki imajo za to sorazmerni vzrok in so v veri toliko izobraženi, da vejo ločiti pšenico od plev. Umazanih, načelno umazanih knjig pa niti tem Cerkev ne dovoli brati, ker tu ne pomaga nobena izobrazenost, meso je slabo, naj bo že tega ali onega.

(Dalje prihodnjič.)

**Je že izšel**  
**KOLENDAR AVE MARIA**  
**ZA LETO 1924.**

KRASNO OPREMLJEN S SKORAJ 300 STRANI VSEBINE.

Lansko leto ga nam je že pred božičem zmanjkalo. Letos je povpraševanje po njem že toliko, da se bojimo, da se bo isto zgodilo. Zato, kdor ga hoče imeti, naj ga takoj naroči. Kateri zastopniki še niso odgovorili, koliko iztisov bi radi, naj to takoj store.

**EDWARD V. SOURBIER**

**Edini katoliški pogrebnik**

V STEELTONU

se priporoča Slovincem in Hrvatom

Na uslugo podnevi in ponoči

Bell Phone: 191

Front & Swatara Streets

STEELTON, PA.

# IMENIK KNJIG

## KI SE DOBE V ZALOGI KNJIGARNE EDINOST

1849 West 22nd Street

Chicago, Ill.

### MOLITVENIKI

ANGELSKA SLUŽBA za dečke (kako se strže pri sv. maši)	.55
Bodi moj naslednik	\$ 1.00
Bog med nami	1.00
DEVICA VERNA, šarnice	.95
Dobra spoved	.05
DUHOVNI BOJ	1.00
DUŠA POPOLNA	1.00
DUŠA SPOKORNA	1.00
IZ DUHOVNE zakladnice Tomaža Kempčana	.45
Mala zakladnica	.10
MOJ TOVARIŠ	1.00
Marija Varhinja nedolžnosti, usnje	1.25
Nazaret	1.00
NEBEŠKA Hrana I. in II. sv. a \$125.	2.50
Obhajilne molitve, broš.	.05
OBREDNIK DR. NAJSV. IMENA	.35
OBREDNIK Krščanskih Mater	.35
OBREDNIK za III. red sv. Frančiška	.35
PRIPRAVA NA SMRT	1.25
Rajski glasovi, usnje	1.25
Rajski glasovi, vatirano usnje	1.50
Skrbi za dušo, usnje	1.25
Skrbi za dušo, vatirano usnje	1.50
SV. KRIŽEV POT	.15
SV. ROŽNI VENEC	1.00
ŠMARNICE, Volčje	.95
ŠMARNICE, L. Skufca	.95
ŠMARNICE arškega župnika	.95
Večna molitev	1.25
VODNIK III. reda	.35
Sedemdeljska pobožnost na čast Marije 7 žal.	.10

### ANGLEŠKI MOLITVENIKI

KEY OF HEAVEN, molitvenik pripraven za vsakogar priročne oblike v različnih vezavah, cena — od 60c. do	2.00
THE CHILD'S PRAYER-BOOK molitvenik za otroke, cena — od 25c. do	1.50
THE DEVOUT CHILD, mali molitvenik za otroke	.10
THE YOUNG MAN'S GUIDE, molitvenik za mladeniče	1.50
THE YOUNG GIRL'S GUIDE, molitvenik za dekleta	2.00
VISIT TO THE MOST HOLY SACRAMENT, molitve za vsak dan v mesecu, pripraven za vsakega kristjana	1.50

Poleg navedenih, sprejemamo naročila na vse angleške molitvenike, ki jih je mogoče dobiti pri večjih knjigo-

tržcih.

### HRVATSKI MOLITVENIKI

MOLIMO, all najpotrebnejši nauk	.15
VRTEC GOSPODNIJ, vezan v usnje	\$ 1.00
RAJSKI OVJETOVI, vezan v usnje	1.00
UTJEHA STAROSTI	1.25
SLAVA BOGU, črna koščena vezava	2.00
SLAVA BOGU, vatirano usnje	1.75
PUT V NEBO, od \$1.75 do	2.00
ZVONČEC, navadna vezava	1.00
ZVONČEC, vatirano usnje	1.30
ZVONČEC, črna koščena vezava s okraštavo	2.00
ZVONČEC, vatirano usnje s okraštavo	1.75

### NABOŽNE KNJIGE:

DUHOVNE VAJE ZA DUHOVNIKE, Urban Nekmah, trdo vez.	\$ 1.00
FEDRO KATOLIŠKEGA NAUKA, trdo vez.	.35
Lurški čudeži	.95

KRALJESTVO BOZJE NA ZEMLJI — KRISTUSOVO TRPLJENJE	.45
KRISTUSOVO ŽIVLJENJE IN SMRT I. in II. del a 76c.	.45
MESIJA	1.50
NA NOGE V SVETI BOJ	.35
NEBEŠKA KRONA	.45
NEVESTA KRISTUSOVA	.50
OD BLAGOSLOVLJ	.75
O SV. CIRILU IN METODU	.35
PAMET IN VERA	.45
PASTIRSKI LISTI	.25
RED ZA LJUDI živeče med svetom	.45
SLOV. GOFFINE, kratka zgodovina cerkvenega leta trd. vez.	2.00
SLOV. GOFFINE, kratka zgodovina cerkvenega leta meh. vez.	1.50
Spolnui zapovedi, dve knjigi a 50c.	1.00

SV. EVANGELIJ IN DEJANJE APOSTOLOV	1.50
SV. VINCENCIJ, trdo vez.	.75
TEMELJI KRŠČANSTVA	.50
UMETNOST V BOGOCASTNI službi	1.00
VODNIK MARIJANSKI	.75
VZORNICI I. SV. OBHAJILA	1.00
ZGODBE SV. PISMA, obsegajoče 18. zv. posamezni zv. 20c, ako se naroči vseh 18 zv. skup. stane	3.00
ZIVLJENJE G. JEZUSA KRISTUSA, mala izdaja	.35
ZIVLJENJE SVETNIKOV, dr. J. H. Zore	.50
ZIVLJENJE SVETNIKOV, Matija Torkar, velika izdaja II.	2.00

### POEZIJE IN PESMI:

BISERNICE	.75
CERKVENA pesmarica, A. Berk	.50
CERKVENA pesmarica, L. Dolinar	.50
CVETJE NA POTI ŽIVLJENJA, M. Elizabeta	.75
IZ MOJE CELICE, M. Elizabeta	1.00
PESMI, J. CIMPERMAN	.75
POEZIJE, F. Levstik	1.00
PSALMI	.75
SOTOR MIRU	.75
VALENTIN VODNIK, svojemu narodu ZA SOLNCEM, G. Strniša	.35

### RAZNE KNJIGE IN SPISI

NARODNO GOSPODARSKI čepi — AJDOVSKI GRADEC, J. Tominc	.20
AMERIKA IN AMERIKANCI, J. F. Trunk, v zvezkih, meh. vez.	1.50
AMERIŠKI SLOVENCJI, kaj hočemo, A. Tomec	.35
APOLOGETIČNI GOVORI	.35
FRANCO PIRC, življenjepis	.35
FRIDERIK BARAGA, meh. vez.	.45
III. SLOV. KAT. shod v Ljubljani	.35
KATOLIŠKI SHOD v Ljubljani	1.00
KITAJCI IN JAPONCI	.45
KOLENDAR DR. SV. Mohorja 1921	.30
KRISTOF KOLUMB, odkritelj Amerike	.45
MILOSRDNOST DO ŽIVALI, za mlade in stare	.25

Kratka zgodovina Slovencev, Hrvatov in Srbov	.25
Kratka zgodovina slov. Slovtva	1.00
KRŠČANSKO N. RAVOSLOVJE	.35
NAŠA DRŽAVA	.75
NAŠA POTA, I. in II. vz. oba	.40
Ob 50 letnici Dr. Janeza Kreka	.25
OBČINSKO POSREDNIŠTVO	.35
OSNUTEK — Slov. nar. gospodarstvo OSMERO BLAGOVN. nauk za srečno življenje, vezan	1.00
O SV. CIRILU IN METODU	.50
PETER BARBARIC	.35
PODOBE IZ MISIJONSKIH dežel	.30
POGLED V NOVI SVET	.35
PRILIKE P. BONAVENTURA	.35

SLOVENSKI ŽUPANI	.25
Več luči, dva zvezka	.20
SVETA RUSIJA	.45
VOJSKA IN MIR	.45
VZORI IN BOJI, Jože Debevo, trdo vez.	2.00
ZGODOVINA BREŽIŠKE župnije	.55
Zgodovina cerkljanske fare	.50
Zgodovina fare ljubljanske ško fije	.45
Zgodovina novejšega slovenskega slovstva II knj.	1.25
Zgodovina Slov. Slovtva II. del.	1.25
Zgodovina srednjega veka	.75
ZMISEL SMRTI	.75

### POUCNE KNJIGE.

Domači zdravnik	.75
Domači živinozdravnik	.75
Grofenau, Slov. čitanka za za srednje šole	.75
Nauk o čebelarstvu	.50
Pevska šola	1.25
Pregledna karta S. H. S.	.25
BESEDNJAK, angleško-slovenski, Dr. F. J. Kern	\$ 5.00
DRŽAVLJANSKI KATEKIZEM, pouk za dobavo državljanskega papirja	.10
DRUŠTVENI GOVORNIK	1.00
GOSPODARSKI NAUKI	.50
GOSPODINJSTVO	1.00
GRŠKO-SLOVENSKI slovar, A. Doklar trd. vez.	3.00
HIGIJENA NA KMETIH	.75
KAKO SI OHRANIMO ljubo zdravje KATEHEZE ZA PRVENCE	.35
Knjiga uradnih vlog	.75
KNJIGOVODSTVO	.25
KRATKA KATEHETIKA	.20
KUBICNA RACUNICA	.74
MLADENICEM, prevz. škof Jeglič	.60
NASVETI ZA HIŠO IN DOM	.75
NEMŠČINA BREZ UČITELJA	.45
OSNOVA PRAVILA ZA ZDRAVJE MALARIJE	.10
OBČINSKI RED	.45
PERUTNINAR	.20
DROBNI NAČRTI ZA POUČEVANJE	.25
VEROVKA	.25
POSTNO IZRAZOSLOVJE	.25
POUK ZAROCENCEM in zakonskim	.65
FRAKCIONI (hitri računar, vez. v slov. ali angleškem jeziku)	.75
PRAVILA ZA OLIKO	.75
PRAVOSLOVJE	.45
RABOJEMNO PRAVO	.45
REJA DOMAČIH ZAJCEV	.45
ROČNI SPISOVNIK	.35
SLOVARČEK k Ovidijevim pesmim, Dokl.	.75
SLOVENSKE besede v slovenščini	.75
SLOVENSKI PRAVOPIS	.50
Sadno vino ali sadjevec	.50
UČITELJ v boju proti alkoholizmu	.45
UMNA ŽIVINOREJA	.45
ZAZNAMEK OKRAJŠAV korešpondenčnih pisem	1.00
ZDRAVILNA ZELIŠČA	.45
ZENINOM IN NEVESTAM	.25